KOMISJONI OTSUS (EL) 2022/444,

28. juuni 2021,

riigiabi kava SA.49414 (2020/C) (ex 2019/NN) kohta, mida Prantsusmaa rakendas maagaasihoidlate käitajate suhtes

(teatavaks tehtud numbri C(2021) 4494 all)

(Ainult prantsuskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud artiklitele ([1]) ja võttes nende märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) 23. oktoobri 2017. aasta kirjaga teavitasid Prantsusmaa ametiasutused komisjoni maagaasi hoiustamise suhtes kohaldatavast õigusliku ja reguleeriva raamistiku kavandatud reformist (edaspidi „reform“). Prantsusmaa ametiasutused tegid selle eelnõu teatavaks 23. novembril 2017 ja pärast seda, kui Prantsusmaa parlament oli reformi vastu võtnud, saatsid Prantsusmaa ametiasutused komisjonile lisateavet.

(2) Komisjon teavitas 28. veebruari 2020. aasta kirjaga Prantsusmaad oma otsusest (edaspidi „menetluse algatamise otsus“) algatada kõnealuse meetme suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetlus (edaspidi „ametlik uurimismenetlus“).

(3) Menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*. Komisjon palus huvitatud isikutel esitada kõnealuse meetme kohta oma märkused.

(4) Ametliku uurimismenetluse käigus sai komisjon huvitatud isikutelt märkusi. Komisjon edastas need Prantsusmaa ametiasutustele, andes neile võimaluse nende kohta märkusi esitada. Prantsusmaa ametiasutused edastasid oma märkused 3. augusti 2020. aasta kirjaga.

(5) Prantsusmaa ametiasutused esitasid lisateavet 21. septembril 2020, 26. jaanuaril 2021, 15. märtsil 2021 ja 10. mail 2021.

2. MEETME TAUSTTEAVE

2.1. Maagaasi hoiustamine Prantsusmaal

(6) Maa-alused maagaasihoidlad võimaldavad koguda ülekandesüsteemi ühendatud maagaasivarusid. Need on kaasatud süsteemi gaasivoogude haldamisse.

([1]) ELT C 112, 3.4.2020, lk 39.

(7) Ühelt poolt kasutatakse hoiustamist selleks, et tagada tasakaal süsteemis oleva maagaasi koguse ja tarbitava maagaasi koguse vahel näiteks tarnehäire või talvisest külmalainest tingitud tippnõudluse korral. Teiselt poolt võimaldab hoiustamine koos torujuhtmete ja kompressoritega osutada ülekandesüsteemis tarneteenust, eriti ülekoormuse korral.

(8) Hoidlakäitajad pakuvad maagaasitarnijatele jae- ja hulgimüügiturgudel ning ülekandesüsteemi halduritele hoiustamisvõimsust. Maagaasitarnijate valmidus hoiustamisvõimsuse eest maksta on väga lähedal maagaasi müügihinna erinevusele suvel ja talvel (edaspidi „hinnavahe“). Maagaasi tootmine on aasta jooksul suhteliselt stabiilne, samas kui maagaasi tarbimine on temperatuurist olenevalt väga erinev.

(9) Prantsusmaal on neliteist hoidlat, millest üksteist on kasutuses, ([2]) ja kolm hoidlakäitajat:

— täielikult ENGIE omandis olev tütarettevõtja Storengy omab ja käitab kahtteist rajatist, millest kolm on reservis ja üheksa töötavad. Töötavate rajatiste kasulik maht on 102,1 TWh (st 74 % territooriumi koguvõimsusest);

— Teréga (varem TIGF), mille omanikud on Snam (40,5 %), GIC (31,5 %), EDF Investissement (18 %) ja Prédica (10 %), käitab töötavat rajatist, mille kasulik maht on 33,1 TWh (st 24 % territooriumi koguvõimsusest);

— Storengyle (50 %), CNP-le (49 %) ja Géostockile (1 %) kuuluva Géométhane'i kasulik maht on 3,3 TWh (st 2 % territooriumi koguvõimsusest).

(10) Alates 2009. aastast on maagaasihindade hooajalised muutused vähenenud. Kuni 2011. aastani oli hinnavahe piisavalt suur, et motiveerida tarnijaid kasutama kõiki maagaasi hoiustamisvõimsusi. Alates 2011. aastast muutus hinnavahe ettevõtjate pakutud hoiustamishinna katmiseks ebapiisavaks (hinnavahe 1,5–2 eurot/MWh hinna 6–7 eurot/MWh puhul). Selle tulemusena ei olnud hoiustamisvõimsust alates 2010.–2011. aastast täielikult kasutusse võetud. 2014. ja 2015. aastal vähendati kolme rajatise kasutamist (edaspidi „reserv“), samal ajal kui kasutuses olevate hoidlate kasutusmäär oli 2017.–2018. aastal 63 %.

2.2. **Õiguslik ja reguleeriv taust**

(11) Varustuskindluse tagamiseks võttis Prantsusmaa 2014. aastal esimese sammuna vastu dekreedi, et suurendada maagaasitarnijate kohustusi maagaasivarude loomisel ([3]). Seejärel leidis Prantsusmaa, et sellel süsteemil on mitu puudust, ja mõned maagaasitarnijad esitasid hagi 2014. aasta dekreedi õiguspärasuse vaidlustamiseks. Seda silmas pidades otsustas Prantsusmaa kehtestada kohandatud meetme, mida käsitletakse käesolevas otsuses (edaspidi „kõnealune meede“).

(12) Lisaks võib liikmesriik Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/73/EÜ ([4]) artikli 33 kohaselt reguleerida hoidlate taristut. Maagaasi hoiustamine on samuti osa meetmetest, mida liikmesriigid võivad kehtestada, et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2017/1938 ([5]) tulenevate kohustuste täitmine kõnealuses määruses sätestatud tingimustel, eelkõige kohustus tagada oma riigi tarbijatele varustuskindlus, tagades samal ajal maagaasi siseturu nõuetekohase ja jätkuva toimimise.

([2]) Kui Lussagnet' ja Izaute'i rajatisi käsitatakse eraldi, on kasutuses rajatisi kaksteist. Need kuuluvad Terégale ja neil on teatavad ühised tehnilised seadmed. Sel põhjusel käsitatakse neid mõnikord ühe taristuna (nt Prantsusmaa mitmeaastases energiaprogrammis PPE 2019–2028) ja mõnikord kahe eraldi taristuna (nt programmis PPE 2016–2023).

([3]) 12. märtsi 2014. aasta dekreet nr 2014-328, millega muudetakse 21. augusti 2006. aasta dekreeti nr 2006-1034, mis käsitleb juurdepääsu maa-alustele maagaasihoidlatele.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 94).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (ELT L 280, 28.10.2017, lk 1).

3. MEETME ÜKSIKASJALIK KIRJELDUS JA MENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

3.1. Mehhanismi eesmärk

(13) Reguleeriva mehhanismi eesmärk on tagada Prantsusmaa territooriumi maagaasi varustuskindluse tagamiseks vajaliku hoidlataristu jätkuv toimimine keskpikas ja pikas perspektiivis.

(14) Eelkõige on reguleeriva mehhanismi eesmärk tagada võrgu suutlikkus rahuldada nõudlust, eriti külmaperioodidel, ning tagada ülekandeteenus maagaasi ülekandesüsteemis, eriti ülekoormuse korral.

3.2. Õiguslik alus

(15) Olulisi maagaasihoidlaid käsitlev reguleeriv mehhanism lisati energiaseadustikku 30. detsembri 2017. aasta seadusega nr 2017-1839 ([6]) (edaspidi „süsivesinike seadus"), mis jõustus 1. jaanuaril 2018.

(16) Eelkõige on süsivesinike seaduse artiklis 12 sätestatud, et reguleeriva mehhanismi kohaldamisala määratakse kindlaks energiaseadustiku artiklis L. 141–1 osutatud mitmeaastase energiaprogrammiga (*la programmation pluriannuelle de l'énergie*, edaspidi „PPE"). PPE võetakse vastu dekreediga pärast konsulteerimist mitme nõuandva organiga ja vaadatakse läbi vähemalt iga viie aasta järel kaheks viieaastaseks perioodiks. 21. aprilli 2020. aasta dekreediga nr 2020-456 (edaspidi „PPE dekreet nr 2020-456") loodi PPE ajavahemikuks 2019–2028.

(17) Peale selle nähakse süsivesinike seaduse artikliga 12 ette, et energiasektorit reguleeriv komisjon (*la Commission de la régulation de l'énergie*, edaspidi „CRE") kehtestab teatavad reguleeriva mehhanismi eeskirjad, eelkõige hoiustamisvõimsuse enampakkumiste korra, hoidlakäitajate lubatud tulu ja selle tulu kogumise korra võimsuse müügi kaudu ning maagaasi ülekandesüsteemi kasutustasud ja nende tagasimaksmise hoidlakäitajatele (vt põhjendused 20–22).

3.3. Mehhanismi üldine toimimine

(18) Prantsusmaal 2017. aastal vastu võetud maagaasi hoiustamise reguleerimise mehhanism põhineb kolmel põhimõttel.

(19) Esiteks vastab selle mehhanismi kohaldamisala maa-alustele hoidlatele, mis on vajalikud varustuskindluse tagamiseks Prantsusmaa territooriumil keskpikas ja pikas perspektiivis ([7]) (edaspidi „olulised hoidlad"). Nende oluliste hoidlate loetelu on sätestatud PPEd käsitlevas dekreedis. Nimetatud hoidlaid peavad töös hoidma käitajad, kes neid kasutavad ([8]).

(20) Teiseks müüakse oluliste hoidlate võimsust enampakkumise teel vastavalt CRE kehtestatud korrale ([9]). Enampakkumised on avatud kõikidele tarneluba omavatele tarnijatele, kes asuvad liidu liikmesriigis, või mõnes muus riigis, millel on tarneluba, mis võimaldab tarnida Prantsusmaa jae- või hulgimüügiturule. 2018. aasta jaanuari seisuga oli selline luba 213 Prantsuse või välisriigi tarnijal. Enampakkumiste tulu laekub otse hoidlakäitajatele.

([6]) 30. detsembri 2017. aasta seadus nr 2017-1839, millega lõpetatakse süsivesinike geoloogiline uurimine ja kaevandamine ning mis sisaldab mitut energia- ja keskkonnaalast sätet.
([7]) Energiaseadustiku artikkel L. 421–3-1.
([8]) Energiaseadustiku artikkel L. 421–3-1.
([9]) Energiaseadustiku artikkel L. 421–5-1.

(21) Kolmandaks on oluliste hoidlate käitajatele tagatud nende kulude hüvitamine, mis vastavad „tõhusa ettevõtja“ kuludele ([10]).. Sellisena saavad nad reguleeritud tulu, mis on määratud kindlaks CRE otsusega (edaspidi „lubatud tulu“). Kui klientidelt otse saadud tulu on lubatud tulust väiksem, saavad hoidlakäitajad hüvitist, mis võrdub lubatud tulu ja laekunud tulu vahega (vt põhjendus 89). Seda hüvitist maksavad maagaasi tarnijad oma selliste tarbijate portfelli alusel, kelle lepingud ei ole katkestatavad ja kes ei ole end deklareerinud kliendina, kelle tarnekoormust võib ilma riskita vähendada, ning kes on ühendatud riikliku maagaasi jaotussüsteemiga (vt põhjendused 104 ja 105). Hüvitist kogub ülekandesüsteemi haldur ülekandesüsteemi kasutustasus ette nähtud tasu abil (edaspidi „ATRT-tariif“) ja see makstakse seejärel hoidlakäitajatele.

(22) Ent kui hoidlakäitajate tulu ületab nende lubatud tulu, peavad hoidlakäitajad ülejäägi ülekandesüsteemi kasutustasu kaudu tagasi maksma (vt põhjendus 90).

3.4. **Reguleeriva mehhanismi kohaldamisala**

(23) Prantsusmaa ametiasutuste selgituste kohaselt seisneb oluliste hoidlate kindlaksmääramise meetod ühelt poolt võrgu nõudluse rahuldamiseks nõutava võimsuse tagamiseks vajalike taristute ja teiselt poolt maagaasi ülekandesüsteemis tarneteenuse osutamiseks vajalike taristute kindlaksmääramises.

3.4.1. *Võrgu vajaliku võimsuse tagamiseks vajalik taristu nõudluse rahuldamiseks külmaperioodi korral*

(24) Gaasisüsteemi eeldatav varustuskindluse tase on sätestatud energiaseadustiku artiklis R. 121–4. Eesmärk on tagada tarne kõigile tarbijatele, kes ei ole lepinguliselt nõustunud katkestatava tarnega äärmuslikult külmade ilmastikutingimuste korral, mis esinevad statistiliste andmete kohaselt kord viiekümne aasta jooksul.

(25) Võrgu nõudluse rahuldamiseks vajaliku taristu kindlaksmääramine põhineb ülekandesüsteemi haldurite tööl, kes võrdlevad ühe kuni kolmekümne päeva pikkustel külmaperioodidel maagaasi nõudlust ja maagaasi tarnevõimsust, eelkõige veeldatud maagaasi võrkudevaheliste ühenduste ja terminalide kaudu.

3.4.1.1. Hinnanguline nõudlus maagaasi järele

(26) Kõigepealt analüüsisid Prantsusemaa ametiasutused viit stsenaariumi maagaasi tarbimise eeldatava arengu kohta järgmise kümne aasta jooksul, välja arvatud elektri tootmine. Kavandatud vähendamise määrad jäävad võrdlusaastaga 2012 võrreldes vahemikku –2 % kuni –18 %. Lõpuks eeldasid Prantsusmaa ametiasutused, et maagaasi tarbimine väheneb 2 %, välja arvatud elektri tootmine.

(27) Seejärel hinnati, et keskmine maagaasi tarbimine (välja arvatud elektri tootmine) külmaperioodi ajal on 2025. aastal hinnanguliselt ligikaudu 3 640 GWh/päev, v.a väikese küttevääртusega maagaasi (edaspidi „B-gaas“) tarbimine. Peale selle on maagaasi tarbimine elektri tootmiseks külmaperioodide ajal hinnanguliselt 310 GWh/päev.

(28) Prantsusmaa ametiasutused on võtnud arvesse ka maagaasi nõudluse katkestatavat osa, st tarbijaid, kes on sõlminud katkestatava tarne lepingu selle võrgu halduriga, millega nad on ühendatud. Sellega seoses olid reguleeriva mehhanismi rakendamise ajal külmaperioodide puhul kasutatavad katkestamismeetmed veel määratlemisel. Prantsusmaa ametiasutused on säilitanud katkestatavuse potentsiaali 138 GWh/päev.

(29) Prantsusmaa ametiasutused märkisid, et koormuse vähendamine on viimane abinõu tarnekriisi korral, mitte paindlikkusmehhanism. Seetõttu ei ole külmaperioodide ajal maagaasi nõudluse hindamisel koormuse vähendamist arvesse võetud.

([10]) Energiaseadustiku artikkel L. 452–1.

(30) Peale selle on arvesse võetud, et keskmine tarbimine lühikese väga madala temperatuuriga perioodi ajal on suurem kui keskmine tarbimine pikema külmaperioodi ajal.

(31) Lisaks on Prantsusmaa ametiasutused võtnud arvesse B-gaasi kasutamise järkjärgulist vähenemist, pidades silmas programmi, mille käigus minnakse üle suure küttevääruse maagaasile (edaspidi „H-gaas“), mis moodustab praegu 90 % Prantsusmaal tarbitavast maagaasist. Üleminek algas 2018. aastal ja viiakse lõpule hiljemalt 2028. aastaks. Prantsusmaa ametiasutuste hinnangul on nõudlus H-gaasiks muundatud B-gaasi järele 2025. aastal 180 GWh/päev.

(32) Eeltoodust järeldub, et Prantsusmaa ametiasutuste hinnangul on üldine nõudlus maagaasi järele 2025. aastal neljapäevase külmaperioodi ajal umbes 4 000 GWh/päev.

3.4.1.2. Maagaasi tarnevõimsuse prognoos

(33) Seoses maagaasi tarnevõimsusega on Prantsusmaa ametiasutused teinud prognoose, võttes arvesse võrkudevahelisi ühendusi, veeldatud maagaasi tarnimist veeldatud maagaasi terminalide kaudu ja maagaasivarude jõudlust.

(34) Esiteks prognoositakse võrkudevaheliste ühenduste puhul kindla võimsuse väärtuseks, mis põhineb eeldusel, et H-gaaside ühendusvõimsust kasutatakse 100 % ulatuses, impordi puhul 1 780 GWh/päev ja ekspordi puhul 425 GWh/päev ([11]). H-gaasi puhasimport torujuhtmete kaudu on hinnanguliselt 1 355 GWh/päev.

(35) Prantsusmaa ametiasutused märkisid, et gaasivõrgu ja võrkudevaheliste ühenduste tugevdamine kujutaks endast märkimisväärset kulu, ([12]) eelkõige võrreldes olemasoleva hoidlate kasutamisega. Igal juhul ei oleks seda tüüpi taristu pika ehitusaja tõttu keskpikas perspektiivis kättesaadav.

(36) Teiseks, kuna tegemist on veeldatud maagaasi tarnimisega, on Prantsusmaa nelja veeldatud maagaasi terminali kogu väljastusvõimsus võrku 1 160 GWh/päev ([13]). Seda võimsust võib aga kasutada eeldusel, et veeldatud maagaasi terminalide mahutites on veeldatud maagaasi. Prantsusmaa ametiasutused leidsid, et sellise ohu puhul nagu vähem kui kümnepäevane külmaperiood võib väljastada ainult veeldatud maagaasi mahutites olevaid varusid. Seevastu kauem kui kümme päeva kestva ohu puhul on võimalik veeldatud maagaasi lasti tarnida ja veeldatud maagaasi terminalide võimsust maksimaalselt kasutada. Olenevalt mahutites täheldatud veeldatud maagaasi varude keskmisest tasemest valiti kaks stsenaariumi: ebasoodsaim talv (esimene stsenaarium) ja soodsaim talv (teine stsenaarium).

(37) Mõlemad stsenaariumid vastavad veeldatud maagaasi terminalide kasutamise tasemele, mis on kõrgem kui keskmine kasutamise tase 2011.–2018. aasta talvedel. Lõpuks võttis Prantsusmaa kasutusele esimese stsenaariumi ja hindas veeldatud maagaasi terminalide potentsiaaliks 330 GWh/päev neljapäevase külmaperioodi kohta.

(38) Prantsusmaa ametiasutused märkisid, et olemasolevad veeldamisterminalid töötavad maksimaalsele võimsusele lähedasel tasemel, et korvata märkimisväärseid investeerimiskulusid. Lisaks on peaaegu kõigi veeldatud maagaasi lastide kohta nende projektide kapitalimahukuse tõttu sõlmitud pikaajalised lepingud ning seetõttu müüakse need maha juba enne tootmist. Peale selle selgitab maagaasi hoiustamise väiksem kulu veeldatud maagaasi hoidlate vähest arengut kogu maailmas. Seega on lühikeses perspektiivis saadaolev veeldatud maagaasi kogus väike.

(39) Kolmandaks selgitasid Prantsusmaa ametiasutused maa-aluste maagaasivarude kohta, et põhjaveekihtide kasutamine, mis moodustab 90 % Prantsusmaa hoidlataristutest, tähendab nende täitmist piisavalt kõrge tasemeni ja nende tühjendamist igal aastal piisavalt madalale tasemele. Peale selle väheneb hoidla puhul kasutada olev voolumaht sedamööda, kuidas väheneb hoidla täituvus.

([11]) Andmed H-gaasi võrkudevaheliste ühenduste kindlate võimsuste kohta on võetud ENTSOGi aruandest „Transmission Capacity Map 2017“.

([12]) Näiteks on Prantsusmaa hinnanud gaasi põhjast Lõuna-Prantsusmaale transportimist hõlbustavate Arc Lyonnais', Eridan'i ja Perche'i torujuhtmete ehitamise maksumuseks 1,6 miljardit eurot.

([13]) Väljastusvõimsus on nelja terminali vahel jagatud järgmiselt: Montoiri terminali väljastusvõimsus on 400 GWh/päev, Fos-Cavaou' veeldatud maagaasi terminali võimsus on 205 GWh/päev, Fos-Tonkini veeldatud maagaasi terminali võimsus on 205 GWh/päev ja Dunkerque'i veeldatud maagaasi terminali väljastusvõimsus on 520 GWh/päev. Kui Dunkerque'i võrkudevahelist ühendust kasutatakse koguvõimsusel, on Dunkerque'i veeldatud maagaasi terminali sisendvõimsus piiratud 350-le GWh/päev ülekandesüsteemis oleva pudelikaela tõttu.

(40) Kuna ühelt poolt oli Prantsusmaa analüüsile eelnenud üheksa talve jooksul hoidlate keskmine täituvus 1. veebruaril 42 % ja teiselt poolt on 85 % viimase 70 aasta jooksul täheldatud külmaperioodidest alanud enne 5. veebruari, siis eeldasid Prantsusmaa ametiasutused, et igal külmaperioodil on võimalik iga hoidla puhul kasutada voolumahtu, mis vastab 45 % täituvusele hoidla kasulikust mahust.

(41) Lisaks on Prantsusmaa ametiasutused võtnud arvesse kriisivaru, mille maagaasi ülekandesüsteemi haldurid peavad moodustama, et tagada viimase abinõuna esmaste sotsiaalteenuste osutamine tarnija tõrke korral, st voolumahu 124 GWh/päev, mis vastab 45 % täituvusele kasulikust mahust.

(42) Kõigi nende eelduste põhjal tegid Prantsusmaa ametiasutused kindlaks, et ajavahemikul 2019–2025 on hoidlate aastane kasuliku mahu vajadus 138,5 TWh ja voolumahu vajadus 2 376 GWh päevas, mis vastab 45 % täituvusele kasulikust mahust, et tagada võrgu suutlikkus rahuldada nõudlust külmaperioodidel ([14]).

3.4.2. *Ülekandesüsteemis maagaasi tarneteenuse tagamiseks vajalik taristu*

(43) Prantsusmaa ametiasutused on samuti kindlaks määranud hoidlad, mis on vajalikud maagaasi tarneteenuse tagamiseks kogu territooriumil, pidades silmas maagaasi ülekandesüsteemi tarnevõimsust. Selleks uurisid nad erinevaid ülekandesüsteemi ülekoormuse olukordi.

(44) Ülekandesüsteemi haldurid on kindlaks teinud kõige tõenäolisema ülekoormuse stsenaariumi, mis vastab sel ajal turul jälgitud olukorrale, kus tarnijad püüavad Prantsusmaa ametiasutuste sõnul maksimeerida maagaasi importi Norrast ja Venemaalt, mis on praegu kõige konkurentsivõimelisemad maagaasiallikad Euroopas, ning vähendada veeldatud maagaasi importi, mille puhul on võimalik suuremat väärtust saada Aasias. Sellises olukorras võib täheldada nelja peamist käitamispiirangut (vt joonis 1).

Joonis 1. Peamised käitamispiirangud, mida võib ülekandevõrgus täheldada, kui tarnijad püüavad maksimeerida maagaasi sissejuhtimist Prantsusmaa kirdeosast

([14]) PPE dekreet nr 2020-456.

(45) Metoodikas võetakse arvesse asjaolu, et maagaasitarnijad vajavad tarbijate nõudluse rahuldamiseks veeldatud maagaasi varusid, kuid tarnijatel puuduvad piirangud veeldatud maagaasi varude jaotamisele nelja Prantsusmaa veeldatud maagaasi terminali vahel.

(46) Kui jõutakse piiranguni, eeldatakse, et ülekandesüsteemi haldurid kasutavad ülekoormuse probleemi lahendamiseks kõigepealt võrkudevaheliste ühenduste katkestatavat võimsust. Kui ülekoormus püsib, märgitakse ära maagaasi kogus, mis tuleks võtta maa-alustest hoidlatest, mis asuvad teisel pool ülekoormuse joont.

(47) See töö võimaldab luua vajalikud maa-alused maagaasivarud igast ülekoormuse joonest teisele poole, et oleks võimalik tagada maagaasi tarneteenus ülekandesüsteemis.

(48) Selle meetodi kohaldamine 2018.–2019. aasta talvel peamiste ülekoormuse joonte puhul, mida võib täheldada, kui tarnijad püüavad maksimeerida maagaasi sissejuhtimist Prantsusmaa idaosast, võimaldab anda hinnangu maa-aluse hoiustamise vajaduse kohta, mille kumulatiivne kasulik maht on vähemalt:

— 16 TWh ülekoormuse joonest NS4 teisel pool (Izaute'i, Lussagnet' ja Manosque'i hoidlad);

— 54 TWh ülekoormuse joonest NS3 teisel pool (Céré-la-Ronde'i, Chemery, Izaute'i, Lussagnet' ja Manosque'i hoidlad);

— 55 TWh ülekoormuse joonest NS2 teisel pool (Céré-la-Ronde'i, Chemery, Etrez', Izaute'i, Lussagnet', Manosque'i ja Tersanne'i hoidlad);

— 64 TWh ülekoormuse joonest NS1 teisel pool (Beynes'i, Céré-la-Ronde'i, Chemery, Etrez', Germigny-sous-Coulombi, Gournay-sur-Aronde'i, Izaute'i, Lussagnet', Manosque'i, Saint-Illiers-la-Ville'i ja Tersanne'i hoidlad).

3.4.3. *Kohaldamisalasse kuuluvate taristute loetelu*

(49) Prantsusmaa ametiasutused märkisid, et 2018.–2019. aasta talve silmas pidades ei olnud oluliste hoidlate kindlaksmääramise tööd võimalik piisavalt vara lõpule viia. Seetõttu kohaldati algselt aastatel 2018–2019 reguleerivat mehhanismi üleminekumeetmena kogu Prantsusmaa territooriumil asuvate maagaasi hoidlate suhtes. 2016. aasta PPEs olid need taristud määratletud kui varustuskindluse tagamiseks vajalikud taristud ([15]).

(50) 26. detsembri 2018. aasta dekreediga ([16]) kustutati vajalike taristute loetelust kolm vähendatud kasutusega Storengy rajatist (Soings-en-Sologne, Saint-Clair-sur-Epte ja Trois-Fontaines) ning Lussagnet' 1. etapi projektid (Terégа) ja Manosque 2 (Géométhane). Neid taristuid ei ole maagaasihoidlatele reguleeritud juurdepääsu kehtestamisest alates kunagi kasutatud.

(51) Viimasena sätestatakse PPE dekreedis nr 2020-456 ajavahemikuks 2019–2023 maa-alused maagaasihoidlad, mis peavad jääma töökorda, et tagada varustuskindlus keskpikas ja pikas perspektiivis. Nende kasulik maht on 138,5 TWh ja voolumaht 2 376 GWh päevas, mis vastab 45 % täituvusele kasulikust mahust:

Taristu	Käitaja	Kasutuselevõtu aasta	Hoidla liik
Beynes	Storengy	1956	Põhjaveekiht
Céré-la-Ronde	Storengy	1993	Põhjaveekiht
Cerville-Verlaine	Storengy	1970	Põhjaveekiht
Chemery	Storengy	1968	Põhjaveekiht
Etrez	Storengy	1980	Soolakoobas

([15]) PPE 27. oktoobri 2016. aasta dekreet nr 2016-1442.
([16]) 26. detsembri 2018. aasta dekreet nr 2018-1248 varustuskindluse tagamiseks vajalike gaasihoidlate kohta.

Germigny-sous-Coulomb	Storengy	1982	Põhjaveekiht
Gournay	Storengy	1976	Põhjaveekiht
Lussagnet/Izaute	Terega	1957	Põhjaveekiht
Manosque	Géométhane	1993	Soolakoobas
Saint-Illiers-la-Ville	Storengy	1965	Põhjaveekiht
Tersanne/Hauterives	Storengy	1970	Soolakoobas

Tabel 1. Maagaasihoidlad, mis peavad jääma töökorda kuni aastani 2023

(52) PPEs nähakse ette, et ajavahemikul 2024–2028 hoiustamise vajadus eeldatavasti väheneb. Hoidlate loetelu võiks 2026. aastaks vähendada voolumahuni, mis vastab vähemalt 140 GWh päevas 45 % kasuliku mahuga. Võttes arvesse ebakindlust seoses mahtudega, mis on vajalikud varustuskindluse tagamiseks pärast 2026. aastat, tuleks need mahud kinnitada 2023. aastal ja kindlaks määrata järgmises PPEs.

3.5. **Hoiustamisvõimsuse müük enampakkumisel**

(53) Energiaseadustiku artikli L. 421–5-1 kohaselt müüakse reguleeritud hoidlate võimsust enampakkumisel vastavalt CRE kehtestatud korrale. Eelkõige on CRE 22. veebruari 2018. aasta otsuse kohaselt enampakkumistel baashind null ([17]).

(54) Esimese enampakkumise tulemused olid järgmised:

Hoiustamise periood	**Tulud (miljonites eurodes)**	**Keskmine pakkumishind (eurot/MWh)**
2018–2019	68,4	0,53
2019–2020	233,6	1,80
2020–2021	504,6	3,85

Tabel 2. Enampakkumise tulemused ja aasta jooksul toimunud täiendavast müügist saadud tulud

3.6. **Hoidlakäitajate lubatud tulu katmine vastavalt CRE määratlusele**

(55) Energiaseadustiku artikli L. 452–1 kohaselt kehtestatakse „ülekandesüsteemi kasutamise tariifid […] läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil, et hüvitada kõik artiklis L. 421–3-1 osutatud ülekandesüsteemi haldurite ja hoidlakäitajate kulud, niivõrd kui need kulud vastavad tõhusate ettevõtjate kuludele“.

(56) Peale selle on samas artiklis ette nähtud, et need kulud „arvestavad osutatava teenuse omadusi ja sellega seotud kulusid“ ning et hoidlakäitajate puhul hõlmavad need eelkõige „tavapärast tulu investeeritud kapitalilt“.

(57) Energiaseadustiku artikliga L. 452–2 antakse CRE-le õigus kehtestada *„maagaasi ülekandesüsteemi kasutamise tariifide kehtestamiseks kasutatavad meetodid“* ja nõuda hoidlakäitajatelt, et nad esitaksid talle nende tariifide kehtestamiseks vajaliku teabe, eelkõige raamatupidamis- ja finantsteabe.

(58) Nendest sätetest tuleneb, et seadus annab CRE-le õiguse määrata kindlaks hoidlakäitajate lubatud tulu nii, et see kataks „tõhusa ettevõtja“ kulud ja tagaks tavapärase tulu investeeritud kapitalilt.

([17]) 22. veebruari 2018. aasta otsus nr 2018-039 hoiustamisvõimsuse müügi korra kohta seoses kolmandate isikute reguleeritud juurdepääsuga maagaasi maa-alustele hoidlatele Prantsusmaal.

(59) CRE kehtestas oma otsusega prognoositava lubatud tulu esialgu kaheks aastaks. Esimene hoiustamistariif kehtis 2018. ja 2019. aastal (edaspidi „ATS 1“) ([18]). Seejärel ühtlustas CRE hoidlakäitajaid reguleeriva raamistiku muude taristutariifidega. Teist hoiustamistariifi (edaspidi „ATS 2“) kohaldatakse alates 2020. aastast nelja aasta jooksul ([19]).

(60) Üldine lähenemisviis prognoositava lubatud tulu kindlaksmääramiseks jääb eri hoiustustariifide puhul samaks. Gaasihoidlate käitajate lubatud tulud määras CRE eelnevalt kindlaks käitajate esitatud prognooside alusel, mida seejärel korrigeeritakse järgmise aasta ja järelauditite korrigeerimisega. CRE võtab hoidlakäitajate kulusid arvesse niivõrd, kuivõrd neid peetakse tõhusaks.

(61) Võttes aga arvesse reformi rakendamise eriti lühikesi tähtaegu, on 2018. ja 2019. aastal kohaldatud lihtsustatud raamistikku. Esimeseks majandusaastaks võttis CRE vastu tariifiraamistiku, milles prognoositud ja tegelike kogukulude ja -tulude erinevused korrigeerititagantjärele. See mehhanism tagab tariifitaseme, mis on lõppkokkuvõttes rangelt võrdne käitaja tegelike kulude ja tuludega. Ajavahemikuks 2020–2023 soovis CRE laiendada stiimulite reguleerimise põhimõtteid hoidlataristutele ja võttis oma analüüside tulemusena kasutusele käitajate kulude kontrollitud kava olukorras, mida iseloomustab maagaasi tarbimise langussuundumus.

(62) CRE sätestatud meetodi kohaselt võrdub hinnanguline lubatud tulu prognoositud netotegevuskulude, prognoositud nõutavate kapitalikulude ja eelneva aasta kulude ja tulude reguleerimiskonto saldo heakskiitmise tulemuse summaga.

Lubatud tulu = prognoositud netotegevuskulud + prognoositud nõutavad kapitalikulud + kulude ja tulude reguleerimiskonto

(63) Nende osade arvutamisel võetakse arvesse üksnes määruse kohaldamisalasse kuuluvat tegevust.

3.6.1. *Netotegevuskulud*

(64) Netotegevuskulud vastavad „tõhusa ettevõtja“ tegevuskulude brutosummadele (energiakulud, välistarbimine, personalikulud, maksud ja tasud) pärast käitaja tegevustulude mahaarvamist (eelkõige oma tarbeks toodetud põhivara, tariifivaba toodang, kasum või kahjum ladustatud maagaasi ostmisel ja müümisel).

(65) Võttes arvesse reformi rakendamise lühikesi tähtaegu, ei suutnud CRE ajavahemikul 2018–2019 kindlaks teha, kas ettevõtjate kulud vastavad „tõhusa ettevõtja“ kuludele. Järelikult vastavad sel perioodil arvesse võetud kulud kokkuvõttes hoidlakäitajate tegelikele kuludele, mille on kinnitanud CRE. ATS 2 tariifi puhul, välja arvatud teatavad eelnevalt kindlaksmääratud kirjed, rakendas CRE netotegevuskulude reguleerimise mehhanismi. Seega, välja arvatud mõned erandid, kannab ATS 2 perioodiks kehtestatud tegevuskulude kavast kõrvalekaldumise käitaja või see koguneb tema kasuks.

3.6.2. *Nõutavad kapitalikulud*

(66) Prognoositud nõutavad kapitalikulud sisaldavad amortisatsiooni ja põhivaralt saadavat tulu. Seega vastavad prognoositud nõutavad kapitalikulud reguleeritud alusvara amortiseerumise, kapitali kaalutud keskmise hinna alusel arvutatud põhivara hüvitise juba kasutusele võetud reguleeritud alusvara eest ja poolelioleva põhivaraga seotud kohustuste kulu summale.

Nõutavad kapitalikulud = reguleeritud alusvara amortiseerumine + reguleeritud alusvara x kapitali kaalutud keskmine hind + poolelioleva põhivaraga seotud kohustused x laenukulu

(67) CRE kinnitas, et see metoodika vastab reguleerimistavale Prantsusmaa ja Lääne-Euroopa maagaasi- ja elektriturgudel reguleeritud rajatiste puhul ([20]).

([18]) CRE 22. märtsi 2018. aasta otsus nr 2018-068 Storengy, TIGFi ja Géométhane'i maa-aluste maagaasihoidlate kasutamise tariifi kohta alates 2018. aastast.

([19]) CRE 23. jaanuari 2020. aasta otsus nr 2020-011 Storengy, Teréga ja Géométhane'i maa-aluste maagaasihoidlate kasutamise tariifi kohta.

([20]) CRE põhineb oma võrdluses uuringule „Methodologies and parameters used to determine the allowed or target revenue of gas transmission system operators (TSOs)“, mille tegi Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Ameti (ACER) jaoks Economic Consulting Associates (ECA).

(68) CRE kasutas reguleeritud alusvara algse taseme kindlaksmääramiseks 1. jaanuaril 2018 meetodit nimega „jooksvad majanduslikud kulud“ (*coûts courants économiques*) ([21]). See hõlmab varade majandusliku netoväärtuse arvutamist i) käitajate raamatupidamisarvestuses kajastatud varade bilansilise brutoväärtuse (varasemad ehituskulud) alusel, ii) diskonteeritult vastavalt inflatsioonile ning iii) langetatult varade majandusliku eluea arvestuses.

(69) Igal aastal kujuneb reguleeritud alusvara vastavalt järgmisele:

— amortisatsioon, mis põhineb varade majanduslikul elueal, mis arvatakse maha iga-aastasest reguleeritud alusvarast;

— uued investeeringud, mis on kasutusele võetud ja mis on suurendanud reguleeritud alusvara;

— vajaduse korral varad, mis likvideeriti enne nende täielikku amortiseerumist, mis vähendavad reguleeritud alusvara;

— inflatsiooniga seotud varade ümberhindamine (tarbijahinnaindeks, v.a tubakas).

(70) CRE leiab, et käitajate tehtud investeeringute algväärtuse kõige tüüpilisem näitaja on nende käitajate raamatupidamises kajastatud varade brutoväärtus. CRE kohaselt on see väärtus, mida audiitorid auditeerivad oma iga-aastase auditi raames, dokumenteeritud ja objektiivne. See meetod on identne meetodiga, mida kohaldati 2002. aastal, kui alustati maagaasi ülekandesüsteemi haldurite reguleerimist, ning seda kasutatakse ka Prantsusmaa reguleeritud veeldatud maagaasi terminalides.

(71) CRE ei võtnud arvesse varade „uut“ väärtust, vaid amortiseeritud väärtust, mis vastab hoidlakäitajate poolt enne 2018. aastat registreeritud amortisatsioonile, et kogukonnalt ei nõutaks uuesti varem makstud tasu maksmist või juba arvesse võetud varade amortisatsiooni.

(72) Enamiku varade puhul on amortisatsiooniperioodid, mida käitajad kohaldavad oma varasemates raamatupidamisaruannetes, ja amortisatsiooniperioodid, mida käitajad oma tariifipakkumistes nõuavad, sarnased. Lisaks vastavad need sektori standardandmetele, mida võib täheldada teistes riikides.

(73) Puhvergaasi ([22]) osas lükkas CRE seevastu tagasi käitajate taotluse kaaluda ühtset 250aastast amortisatsiooniperioodi. CRE võttis nimelt arvesse asjaolu, et erinevalt käitajate muudest varadest amortiseerisid käitajad puhvergaasi ajavahemikel, mis varieerusid operaatoriti ja aja jooksul (25–250 aastat). Sellest tulenevalt kasutas CRE hoidlakäitajate esialgse reguleeritud alusvara kehtestamiseks puhvergaasi amortiseerimise määra, mis on kooskõlas kõigi kolme käitaja puhul tuvastatud arvestusliku amortisatsiooni tasemega. Tulevikuks on komisjon määranud puhvergaasi amortisatsiooniajaks 75 aastat, mis vastab maa-aluse õõnsuse käitamise kontsessiooni kolmele pikendamisele 25 aastaks.

(74) CRE poolt käitajate eri varaklasside puhul kasutatav majanduslik eluiga on järgmine:

Varaklassid	Standardeluiga
Puhvergaas	75 aastat
Puurkaevud, õõnsused, kogumine	50 aastat
Töötlemis-, kokkusurumis-, tarnimis- ja mõõtmisrajatised	20–30 aastat
Kinnisvara ja hooned	30 aastat
Mitmesugused seadmed	10–15 aastat
Tarkvara, väikeseadmed	5 aastat

Tabel 3. Amortiseerumisperiood varaklasside kaupa

([21]) See meetod tuleneb 28. detsembri 2001. aasta rahandusseaduse muutmise seadusest, millega loodi erikomisjon (Commission Houri), et määrata kindlaks hind, millega riik maagaasi ülekandesüsteeme müüb. Samalaadset meetodit kasutati ka veeldatud maagaasi terminalide ja maagaasi jaotusettevõtjate varade hindamiseks.

([22]) „Puhvergaas“ – maa-alustesse mahutitesse pidevalt juhitav gaas, mis on hoidlate käitamiseks hädavajalik, sest on vaja säilitada minimaalne hoiustamisrõhk, mis võimaldab vajaliku koormusprofiiliga kasulikku mahtu hankida (eespool osutatud CRE otsus nr 2018-068).

(75) Lisaks palus CRE 2017. aastal väliskonsultandil […] auditeerida hoidlakäitajate algset reguleeritud alusvara taotlust. Storengy puhul on arvutuse tulemus [3–5 miljardit eurot].

(76) Teréga puhul hinnatakse PwC konsultandi poolt diskonteeritud rahavoogude (*discounted cash-flow*) meetodi alusel tehtud lisauuringus reguleeritud alusvara väärtust vahemikus [1–2 miljardit eurot].

(77) Seega vaatas CRE reguleeriva mehhanismi rakendamiseks läbi hoidlakäitajate taotletud esialgsed reguleeritud alusvarad, et võtta arvesse varade turuväärtuse sõltumatut majanduslikku hinnangut. Seetõttu võttis CRE vastu järgnevad esialgsed reguleeritud alusvarad:

Seisuga 1.1.2018	**Storengy (miljardit eurot)**	**Teréga (miljardit eurot)**	**Géométhane (miljardit eurot)**
Käitaja taotlus	4,0	1,37	0,20
CRE määratud reguleeritud alusvarad	3,5	1,15	0,19

Tabel 4. Hoidlakäitajate esialgsed reguleeritud alusvarad määruse jõustumise ajal

(78) Kapitali tulususmäära osas kasutas CRE kapitali kaalutud keskmise hinna meetodit, et võimaldada käitajal rahastada intressikulusid ja saada omakapitalilt tulu, mis on võrreldav tuluga, mida ta võiks saada võrreldava riskitasemega investeeringutelt. CRE märkis, et kapitali kaalutud keskmine hind on meetod, mida Euroopa reguleerivad asutused tavaliselt kasutavad reguleeritud taristute varade eest makstava tulumäära kindlaksmääramiseks.

(79) Majandusuuringute ja väliskonsultantide töö ([23]) põhjal kehtestas CRE 2018. ja 2019. aasta kapitali kaalutud keskmiseks hinnaks 5,75 %. Ajavahemikuks 2020–2023 määras CRE kapitali kaalutud keskmiseks hinnaks 4,75 %. ATS 2 puhul kapitali kaalutud keskmise hinna kindlaksmääramiseks kasutatud meetod ei muutu võrreldes ATS 1 puhul kasutatud meetodiga. Seda õigustavad väiksemad rahastamiskulud, äriühingu tulumaksu kavandatav vähendamine ja varade beeta suurenemine. See varade beeta suurenemine kajastab finantsriski arvestamist, eelkõige luhtunud kulusid, mis energiasüsteemi ümberkujundamise tõttu on maagaasitaristuettevõtete aktsionäride kanda.

(80) Kuna börsil ei olnud võrreldavat varude hoidjat, võttis CRE viitemääraks maagaasi ülekandesüsteemi haldurite kapitali kaalutud keskmise hinna, suurendades seda konkreetse hoiustamise riskipreemia võrra. See preemia on 50 baaspunkti, mis tuleneb hoiustamisrajatiste kontsentratsioonist, aluspinnase geoloogilisest riskist ja veeldatud maagaasi terminalidega asendatavuse riskist, samuti võrkudevahelistest ühendustest välisriikidega.

(81) CRE märkis ka, et see tulumäär on madalam kui see, mida kohaldatakse veeldatud maagaasi terminalide reguleeritud käitajatele (7,25 % meetme jõustumise ajal), kelle tegevus on kaubanduslikult riskantsem, eelkõige reguleeritud ja reguleerimata veeldatud maagaasi terminalide kooseksisteerimise ja väiksema arvu klientide tõttu. Peale selle tõi CRE näite 6,5 % tulumäärast, mille Itaalia reguleeriv asutus kehtestas maagaasi hoiustamiseks.

3.6.3. *Investeeringud*

(82) Vastavalt energiaseadustiku artiklile L. 421–7-1 esitavad maa-aluste maagaasihoidlate käitajad igal aastal oma iga-aastase investeerimiskava CRE-le heakskiitmiseks. Sellega seoses tagab CRE *„hoiustamisrajatiste nõuetekohaseks arendamiseks ning neile läbipaistvaks ja mittediskrimineerivaks juurdepääsuks vajalike investeeringute tegemise“*.

(83) Teise hoiustamistariifiga võttis CRE kasutusele stiimuli kontrollida eri liiki investeeringute kulusid.

([23]) Eelkõige soovitati Compass Lexeconi 20. märtsi 2017. aasta aruandes kehtestada kapitali kaalutud keskmiseks hinnaks 4,2–5,8 %.

3.6.4. *Kulude ja tulude reguleerimiskonto*

(84) Lubatud tulu määrab kindlaks CRE käitajate järgmise aasta kulude ja tulude prognooside alusel. Kulude ja tulude reguleerimiskonto võeti kasutusele selleks, et võtta mitme eelnevalt kindlaksmääratud kirje puhul arvesse prognoositud kulude või tulude ja tegelike kajastatud kulude või tulude erinevust. Kulude ja tulude reguleerimiskonto kaitseb seega käitajaid teatavate kulu- või tuluartiklite muutumise eest. Kulude ja tulude reguleerimiskontot kasutatakse ka stimuleerivate reguleerivate mehhanismide kohaldamisest tulenevate rahaliste stiimulite maksmiseks ning müügitulu või luhtunud kulude arvessevõtmiseks pärast seda, kui CRE on need heaks kiitnud.

(85) ATS 1 tariifi puhul võttis CRE esimesel reguleeritud hoiustamise majandusaastal vastu tariifiraamistiku, milles prognoositud kogukulude ja -tulude ning tegelike kogukulude ja -tulude erinevused korrigeeriti tagantjärele. Seega moodustas tariif „100 % kulude ja tulude reguleerimiskonto“ ning ühtki kulu- või tuluartiklit ei stimuleeritud.

(86) ATS 2 tariifi puhul kohaldab CRE kulude ja tulude reguleerimiskonto kohaldamisala, mis on kooskõlas kõigi elektrivõrkude ja maagaasitaristute tariifide üldise raamistikuga. Seega kaetakse prognoositud ja tegelike summade erinevused kulude ja tulude reguleerimiskonto abil tagantjärele ainult teatavate eelnevalt kindlaksmääratud kirjete puhul. Need kulude ja tulude registreerimiskontoga hõlmatud kirjed on seotud eelkõige investeerimiskulude või müügituludega. Teisest küljest on peaaegu kõigi tegevuskulude puhul olemas stiimul, mis võib olla täielik (100 % prognoositud ja tegelike summade erinevustest on toimingu kulul või kasuks) või osaline (näiteks energiakulude puhul, kui stiimul on 20 %, kusjuures 80 % erinevustest on kulude ja tulude registreerimiskontol).

3.7. **Abisaajad**

(87) Abisaajad on maagaasihoidlate käitajad, kes kuuluvad reguleeriva mehhanismi kohaldamisalasse. Alates meetme jõustumisest on need Storengy, Teréga ja Géométhane.

3.8. **Meetme rahastamine ülekandesüsteemi kasutamise tariifide kaudu**

(88) Hoidlakäitajate lubatud tulu rahastatakse ühelt poolt hoidlakäitajate otse saadud tuludest ja teiselt poolt, kui need tulud on lubatud tulust väiksemad, hoiustamishüvitisest, mis võrdub lubatud tulu ja otse saadud tulude vahega.

Hüvitis = lubatud tulu – otse saadud tulu

(89) Tulu, mida operaatorid saavad otse, saadakse peamiselt enampakkumistest, aga ka mis tahes varasematest pikaajalistest lepingutest ja lisateenustest.

(90) Ülekandesüsteemi haldurid nõuavad hoiustamishüvitise sisse maagaasi tarnijatelt spetsiaalse tasu ehk „hoiustamistasu“ alusel ülekandesüsteemi kasutustasu raames CRE kehtestatud tingimustel (vt põhjendus 21).

(91) Kõigepealt tuleb märkida, et vastavalt energiaseadustiku artiklile L. 431–1 on Prantsusmaal kaks ülekandesüsteemi haldurit ehk kaks maagaasitorustike käitamise loa omanikku: GRTgaz ja Teréga (varem TIGF).

(92) GRTgaz on aktsiaselts, mis kuulub 75 % ulatuses ettevõtjale ENGIE ja 25 % ulatuses ettevõtjale Société d'Infrastructures Gazière. ENGIE otsese kontrolli all olev GRTgaz on sõltumatu oma vertikaalselt integreeritud ettevõtja (ENGIE grupp) teistest osadest vastavalt sõltumatu ülekandesüsteemi halduri mudelile, tagades ülekandesüsteemi halduri tegevuse tõhusa eraldamise tootmis- või tarnetegevusest ([24]).

([24]) CRE 26. jaanuari 2012. aasta otsus GRTgazi sertifitseerimisotsuse kohta; CRE 25. juuni 2019. aasta otsus nr 2019-135 Teréga sertifitseerimise säilitamise kohta pärast seda, kui Teréga oli omandanud kolm Crédit Agricole'i kontserni osalust energiatootmisettevõtetes.

(93) Nagu on kirjeldatud põhjenduses 9, kuulub Teréga 40,5 % ulatuses Snamile, 31,5 % ulatuses GICile, 18 % ulatuses EDF Investissementile ja 10 % ulatuses Predicale. Teréga vastab ka sõltumatuks ülekandesüsteemi halduriks olemise tingimustele ([25]).

3.8.1. *Hoiustamistasu kehtestamine CRE poolt ülekandesüsteemi kasutustasu raames*

(94) Energiaseadustiku artikli L. 452–1 kuuendas lõigus on sätestatud, et „maagaasi ülekandesüsteemi kasutamise tasu nõutakse sisse nende ülekandesüsteemide haldurite poolt. Ülekandesüsteemi haldurid maksavad artiklis L. 421–3-1 osutatud maa-aluste maagaasihoidlate käitajatele osa sisse nõutud summast vastavalt energiasektorit reguleeriva komisjoni sätestatud eeskirjadele.“

(95) Energiaseadustiku artiklis L. 452–2 on sätestatud, et „maagaasi ülekandesüsteemi kasutamise tariifide kehtestamiseks kasutatavad meetodid […] määrab kindlaks energiasektorit reguleeriv komisjon“.

(96) Põhinedes nendele sätetele määras CRE oma 22. märtsi 2018. aasta otsusega nr 2018-069 ([26]) kindlaks ladustamistasu arvutamise korra, mida kohaldatakse alates 1. aprillist 2018.

(97) Hoiustamistasu, mida iga gaasitarnija maksab, peab CRE sõnul kajastama „varustuskindluse“ väärtust, see tähendab hüvitist hoiustamiste eest, mis tagavad nende klientide eesõiguse saada maagaasi, kelle tarnet ei tohi katkestada ning kes on eelkõige omamaised tarbijad.

3.8.2. *Ladustamistasu maksmine gaasitarnijate poolt ja kulutuste katmine lõpptarbijate poolt*

(98) Seoses tarnijate kohustusega gaasi hoiustamise eest maksta kehtestas CRE 22. märtsi 2018. aasta otsusega gaasi ladustamistasu ATRT-tariifidesse, lisades 7. veebruari 2018. aasta otsuse nr 2018-022 (GRTgazi ja TIGFi maagaasi ülekandesüsteemi kasutamise tariifi muutumise kohta 1. aprillil 2018) uued sätted.

(99) Sellest muudatusest tuleneb, et „iga gaasitarnija suhtes, kellele on määratud kindel tarnevõimsus vähemalt ühes ülekande-jaotuse liitumispunktis, kohaldatakse ladustamistasu, mis põhineb tema üldkasutatavate gaasijaotus-võrkudega ühendatud klientide talvisel ümbersuunamisel portfellis iga kuu 1. päeval “.

(100) Tarnija on „füüsiline või juriidiline isik, kes sõlmib ülekandesüsteemi halduriga ülekandesüsteemis maagaasi tarnelepingu. Tarnija on vastavalt asjaoludele vabatarbija, tarnija või nende volitatud esindaja.“ Ülekande-jaotuse liitumispunkt on määratletud kui „ülekandesüsteemi ja avaliku jaotusvõrgu vaheline füüsiline või tinglik liitumispunkt“.

(101) Lisaks tuleneb energiaseadustiku artikli L. 452–1 kuuenda lõigu sõnastusest, et ülekandesüsteemi haldurid peavad ATRT-tariife sisse nõudma (vt põhjendus 94, *„nõutakse sisse“*).

(102) Mis puudutab ladustamistasu edasisuunamist lõppkasutajatele, märkis CRE, et tarnijad kannavad ladustamistasu maksmise edasi oma lõpptarbijatele, kellelt võib hüvitist nõuda nende arve osa „tarne“ kaudu. CRE-l ei ole asjaomaste klientide nimekirja.

([25]) CRE 26. jaanuari 2012. aasta otsus TIGFi sertifitseerimisotsuse kohta; CRE 4. veebruari 2016. aasta otsus TIGFi sertifikaadi säilitamise kohta pärast Predica ühinemist TIGF Holdingu kapitaliga.

([26]) CRE 22. märtsi 2018. aasta otsus nr 2018-69 ladustamistasu kehtestamise kohta GRTgazi ja TIGFi ülekandesüsteemi kasutamise tariifile.

(103) Täpsemalt on selline edasisuunamine kohustuslik ainult energiaseadustiku artiklites L. 445–3 ja R. 445–3 sätestatud maagaasi reguleeritud müügihindade alusel ([27]). Turupakkumiste puhul on edasisuunamine tarnija otsustada.

3.8.3. *Ülekandesüsteemi haldurite kogutud vahendite jaotus hoidlakäitajate vahel, vastavalt CRE kindlaks määratud korrale*

(104) Vastavalt CRE otsusele ladustamistasu kohta tagastavad ülekandesüsteemi haldurid pärast kogumist säilitamistasust saadud tulu erinevatele hoidlakäitajatele proportsionaalselt saadava hüvitisega ([28]). Igale käitajale eraldatud osa vastab käitaja prognoositava aastahüvitise ja kõikidele reguleeritud hoidlakäitajatele makstava prognoositava koguhüvitise suhtele, mille on kindlaks määranud CRE. Need osad täpsustatakse igal aastal CRE otsuses, mis käsitleb ladustamistasu.

(105) Selleks peavad ülekandesüsteemi haldurid vastavalt CRE otsusele sõlmima lepingu iga hoidlakäitajaga, et reguleerida CRE kindlaksmääratud ja käitajate lubatud tulust kaetava hüvitise kogumise ja tagasimaksmise korda. 2018. aastal on see kulu 130 000 eurot ülekandesüsteemi halduri ja hoidlakäitaja kohta ([29]).

3.9. **Eelarve**

(106) Igal aastal sõltub reguleeritud ettevõtjatele makstava hüvitise kogusumma enampakkumise tulust ja CRE poolt kindlaks määratud lubatud tulust. Kolmele reguleeritud hoidlakäitajale 2018. aastal makstud hüvitise kogusumma oli 528 miljonit eurot, 2019. aastal 540 miljonit eurot ja 2020. aastal 251 miljonit eurot.

	2018 (miljonites eurodes)	**2019 (miljonites eurodes)**	**2020 (miljonites eurodes)**
Storengy	402	392	199
Teréga	101	113	25
Géométhane	26	36	28
Kokku	528	540	251

Tabel 5. Ladustushüvitise kokkuvõte 2018., 2019. ja 2020. aastal

3.10. **Kestus**

(107) Hoidlakäitajaid reguleerivaid mehhanisme käsitleva süsivesinike seaduse sätted jõustusid 1. jaanuaril 2018. CRE on määranud kindlaks hoidlakäitajate lubatud tulud alates 1. jaanuarist 2018. Lisaks toimusid esimesed gaasihoidlate hoiustamisvõimsuse enampakkumised 5.–29. märtsil 2018 ajavahemikuks 2018–2019 ning need toimusid aastatel 2019–2020 ja 2020–2021 (vt tabel 2 põhjenduses 54).

(108) Peale selle lisati ATRT-tariifile ladustamistasu alates 1. aprillist 2018. CRE määras kindlaks prognoositava lubatud tulu esialgu kaheks aastaks ([30]). Seejärel ühtlustas ta hoidlakäitajaid reguleeriva raamistiku muude taristutariifidega. Teist ladustustariifi kohaldatakse ajavahemikul 2020–2023 ([31]).

([27]) Energiaseadustiku artikkel L. 445–3: „Maagaasi reguleeritud müügihinnad määratakse kindlaks tarnete iseloomulike omaduste ja tarnetega seotud kulude põhjal. Nendega kaetakse kõik nimetatud kulud […].“
Energiaseadustiku artikkel R. 445–3: „Iga tarnija puhul määratakse kindlaks hinnavalem, milles on arvesse võetud kõik maagaasi tarnimiskulud. Hinnavalem ja tarnimisega mitteseotud kulud võimaldavad teha kindlaks maagaasi tarnimise keskmise kulu, mille põhjal määratakse kindlaks selle reguleeritud müügihinnad, mis sõltuvad asjaomaste klientide teenindamise korrast.
Tarnimisega mitteseotud kulude hulka kuuluvad eelkõige järgmised kulud: […] 2° Vajaduse korral maagaasihoidlate kasutuskulud.“

([28]) Eespool viidatud otsus nr 2018-069, lk 7–8.

([29]) Eespool viidatud otsus nr 2018-069.

([30]) Eespool viidatud CRE 22. märtsi 2018. aasta otsus nr 2018-069.

([31]) Eespool viidatud CRE 23. jaanuari 2020. aasta otsus nr 2020-011.

(109) Praegu ei ole Prantsusmaa ametiasutused määranud mehhanismi kohaldamise lõppkuupäeva. Seevastu on mehhanismi kohaldamisala määratud viimase PPEga ([32]) kuni selle läbivaatamiseni. PPE läbivaatamine on kavandatud 2023. aastaks ja see toimub hiljemalt 31. detsembril 2028.

3.11. **Kulukohustused**

(110) Prantsusmaa ametiasutused on võtnud kaks kohustust. Esiteks kohustusid Prantsusmaa ametiasutused esitama komisjonile aruande enne 2024. aasta lõppu. Selles aruandes käsitletakse järgmisi teemasid:

— teave meetme rakendamise kohta eelmisel perioodil (2018–2023), eelkõige enampakkumiste tulemused mahtude ja hindade osas ning saadud tasude summad rajatise kohta;

— ajakohastatud ülevaade Prantsusmaa maagaasituru toimimisest, eelkõige elemendid, mis õigustavad meetme jätkamist ajavahemikul 2023–2028, sealhulgas hinnavahe tase, nõudluse tase, investeeringud Prantsusmaa ja välismaistesse gaasivõrkudesse ning investeeringud veeldatud maagaasi terminalidesse;

— teave PPE läbivaatamise kohta 2023. aastal ja selle võimaliku mõju kohta meetme kohaldamisalale;

— tagatud tasu arvutamise meetod reguleerimisperioodil 2023–2028. Arvutusmeetodi muutmise korral soovib komisjon teavet muudatuse põhjuste kohta;

— andmed meetme mõju kohta konkurentsile, keskendudes otsuses kindlaks tehtud võimalikele konkurentsimoonutustele, nt meetme mõju naaberliikmesriikide maagaasihoidlatele, ühendustele ja Prantsusmaa veeldatud maagaasi terminalidele. Neid elemente peaksid toetama varasemad andmed nende varade kasutamise kohta ning asjakohased muudatused reguleerivas korras seoses maagaasi hoiustamisega Prantsusmaa naaberriikides. Samuti tuleb hinnata ja kindlaks teha meetme mõju Prantsusmaa jaekaubandusele.

(111) Teiseks kohustuvad Prantsusmaa ametiasutused avaldama Prantsusmaal antavat riigiabi ([33]) ja läbipaistvusmoodulit käsitleval põhjalikul veebisaidil järgmise teabe: link mehhanismi täistekstile ja selle rakendamise korrale; rahavoogudest abisaajate isikuandmed; rahavoogude vorm; igale abisaajale eraldatud summa; abi andmise kuupäev; ettevõtte liik (VKE/suurettevõte), piirkond, kus abisaaja on asutatud, ja peamine majandussektor, milles abisaaja tegutseb.

3.12. **Ametliku uurimismenetluse algatamise põhjused**

(112) Komisjon on menetluse algatamise otsuses esialgu seisukohal, et reguleeriv mehhanism kujutab endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, mis võib olla siseturuga kokkusobiv ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel. Ametliku uurimismenetluse staadiumis väljendas komisjon siiski kahtlust reguleeriva mehhanismi proportsionaalsuse ja konkurentsimoonutuste olemasolu suhtes.

(113) Konkreetsemalt juhtis komisjon ühelt poolt kõigepealt tähelepanu sellele, et hoidlakäitajatele lubatava tulu kindlaksmääramiseks annab CRE neile võimaluse saada põhivaralt tulu. Selle tulu arvutamisel tuleb hinnata reguleeritud varade väärtust. Komisjon väljendas kahtlust varade turuväärtuse sõltumatu majandusliku hindamise protsessi suhtes ajal, mil CRE rakendas regulatiivset mehhanismi, mis oleks võinud seada kahtluse alla meetme proportsionaalsuse.

(114) Teiselt poolt, võttes arvesse ametliku uurimismenetluse raames komisjonile esitatud teavet, ei saanud komisjon välistada, et mehhanism tekitas konkurentsimoonutusi. Sellised ülemäärased konkurentsimoonutused oleksid esinenud i) Prantsusmaa maagaasitarnijate ja teiste liikmesriikide maagaasitarnijate vahel, ii) ühelt poolt hoidlakäitajate ning teiselt poolt veeldatud maagaasi ettevõtjate ja võrkudevaheliste ühenduste käitajate vahel ning iii) Prantsusmaa maagaasihoidlate käitajate ja teiste liikmesriikide maagaasihoidlate käitajate vahel.

([32]) 21. aprilli 2020. aasta dekreet nr 2020-456, millele on viidatud eespool.

([33]) http://www.europe-en-france.gouv.fr/Centre-de-ressources/Aides-d-etat/Regimes-d-aides.

4. **PRANTSUSMAA MÄRKUSED**

(115) Prantsusmaa edastas komisjonile oma märkused ja neile lisatud CRE märkused. Seetõttu loetakse CRE märkused Prantsusmaa märkuste lahutamatuks osaks.

(116) Prantsusmaa leiab, et komisjoni väljendatud kahtlused maagaasi hoiustamise reformi suhtes ei ole põhjendatud.

4.1. **Abi olemasolu**

(117) Kõigepealt vaidleb Prantsusmaa vastu sellele, et kõnealune meede hõlmab riigi ressursse. Lisaks ei saa Prantsusmaa väitel asuda seisukohale, et üleminek kokkulepitud korralt reguleeritud korrale kujutaks endast majanduslikku eelist käitajale, kes on kohustatud seda tegema. Ta vaidleb vastu ka sellele, et võrkudevaheliste ühenduste ja veeldatud maagaasi terminalide haldurid on hoidlakäitajate konkurendid.

(118) Seejärel, mis puudutab rahastamist riigi ressurssidest, vaidleb Prantsusmaa vastu, et oluliste maagaasihoidlate käitajate kulude osaline katmine on oma olemuselt kohustuslik. Maagaasi ülekandesüsteemi kasutamise tasu maksavad maagaasitarnijad vastutasuks tarneteenuse eest, kõrge töökindlusega teenuse eest ja pikaajalise võimsuse eest rahuldada mõistlikku nõudlust ([34]).

(119) Prantsusmaa märgib samuti, et ülekandesüsteemi kasutamise tasu maksmine tuleb maagaasitarbijale edasi kanda ainult nende tarbijate puhul, kes otsustavad maagaasi reguleeritud müügihindasid kasutada. Prantsusmaa sõnul moodustavad reguleeritud müügihinnaga pakkumised väikese osa Prantsusmaa maagaasitarnest, ([35]) seda enam, et maagaasi reguleeritud müügihinnad on kavas kaotada mitmes etapis ([36]).

(120) Lisaks märgib Prantsusmaa antud eelise kohta esiteks, et kapitalikulude kindlaksmääramisel võetakse arvesse väikseimat riski tegevusaladele, sest investeeritud kapitali tulusus on väiksem kui reguleerimata tegevuse oma. Teiseks vaidleb Prantsusmaa vastu sellele, et hoidlakäitaja poolt reguleeritud korra alusel saadud tulu on süstemaatiliselt suurem kui tulu, mida see käitaja saab kokkulepitud korra alusel ([37]). Lisaks märgib Prantsusmaa, et alates 2018. aastast rakendatud õigusraamistik on sümmeetriline: „hüvitis“ võib ümber pöörduda ja seda hakkavad maksma hoidlakäitajad, kui müügitulu ületab CRE kinnitatud tulu. Seega ei saa reguleeritud mudelit lahutada hoidlakäitajatele selle reguleeritud mudeli alusel pandud kohustustest ja majanduslike võimaluste kaotamisest.

(121) Arvestuslik kulum 494 miljonit eurot, mille kontsern ENGIE registreeris seoses oma reguleeritud ladustamistegevusega mõni päev pärast CRE poolt ladustamistasu jaoks esitatud tingimuste avaldamist, näitab soodsate turutingimustega seotud kasumiootuste vähenemist. Lisaks märgib Prantsusmaa, et reguleeriva mehhanismi kasutuselevõtmine ei toonud kaasa Prantsusmaa hoidlakäitajate sissetulekute suurenemist aastatel 2017–2018, välja arvatud Storengy puhul. Prantsusmaa märgib samuti, et võrreldavate hinnavahede korral saab Storengy reguleeritud raamistikus lubatud tulu, mis on väiksem kui kokkulepitud korra alusel toimuvast müügist saadav tulu.

(122) Prantsusmaa leiab, et antud eelise valikulisuse analüüsimisel ei ole otstarbekas vaadelda teistes liikmesriikides asuvate hoidlakäitajate olukorda. Ta viitab üldkohtule ja Euroopa Kohtule, kes märkisid, et *„valikulisuse tingimust […] saab hinnata ainult ühe liikmesriigi tasandil“* ([38]). Igal juhul märgib Prantsusmaa, et teiste liikmesriikide hoidlakäitajad ei ole võrreldavas faktilises ja õiguslikus olukorras, arvestades kõnealuse meetmega taotletavat eesmärki, milleks on tagada maagaasi varustuskindlus Prantsusmaal.

([34]) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi 2009/73/EÜ (mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ) artikli 14 lõike 4 sätetele.

([35]) CRE aruande „Jaeturu vaatlusrühm, 4. kvartal 2019“ („Observatoire des marchés de détail du 4e trimestre 2019“) kohaselt maksab 31. detsembri 2019. aasta seisuga 66 % elamu- ja mitteeluruumidest turuhinda ja 34 % reguleeritud müügitariifi järgi ning 91 % maagaasist müüakse turuhinnaga ja 9 % reguleeritud müügitariifi järgi.

([36]) Vastavalt 8. novembri 2019. aasta energia- ja kliimaseaduse nr 2019-1147 artikli 63 sätetele.

([37]) Isegi kui müügitulud olid aastatel 2013–2017 väikesed, on lubatud kogutulu oluliselt väiksem kui nende käitajate 2008.–2012. aasta käive, arvestades suurt hinnavahet.

([38]) 7. novembri 2014. aasta kohtuotsus Banco Santander, T-399/11, EU:T:2014:938, punkt 75; 11. novembri 2004. aasta kohtuotsus Hispaania *vs.* komisjon, C-73/03, EU:C:2004:711, punkt 28.

(123) Ühelt poolt võrkudevaheliste ühenduste haldurite ja teiselt poolt veeldatud maagaasi terminalide käitajate kohta märgib Prantsusmaa, et kõik need käitajad on Prantsusmaal reguleeritud ([39]). Seetõttu saavad nad kasu regulatiivsetest mehhanismidest, mis on väga sarnased hoiustamiseks kasutatavate mehhanismidega, sealhulgas sellest, et reguleeriv asutus määrab kindlaks lubatud tulu, mis võimaldab neil oma kulusid katta. Prantsusmaa leiab seega, et ei saa vaidlustada asjaolu, et kõnealune meede annab nimetatud käitajatele valikulise eelise võrreldes gaasiühenduste ja veeldatud maagaasi terminalide halduritega.

(124) Seoses mõjuga liikmesriikidevahelisele konkurentsile ja kaubandusele leiab Prantsusmaa, et võrkudevaheliste ühenduste ja veeldatud maagaasi terminalide käitajad ei konkureeri hoidlakäitajatega (vt ka põhjendus 133 jj).

4.2. **Kõnealuse meetme kokkusobivus siseturuga**

4.2.1. *Proportsionaalsus*

(125) Prantsusmaa selgitab, et käitajate kuludel põhinev reguleerimine on Euroopa reguleerivate asutuste seas laialt levinud lähenemisviis. Sellega tagatakse, et käitajad saavad oma tegevuse jätkamiseks piisavalt tulu ja ka lõpptarbijad ei maksa hoiustamise eest kõrgemat hinda kui osutatud teenuse hind. Samas selgitab Prantsusmaa, et tema arvates oleks hinnavahede tasemel põhinev meetod volatiilne ja võiks olenevalt turuhindade arengust lühiajalises perspektiivis mitte tagada käitajate kulude katmist või vastupidi, tekitada põhjendamatut kasumit.

(126) Ladustamistariifi taseme kehtestamiseks on CRE võtnud vastu määruse, mis hõlmab kulusid, mida käitajad peavad tõhusaks. Seega määrab ta iga käitaja jaoks kindlaks lubatud tulu nii, et see kataks tegevuskulud, samuti varade amortisatsiooni ja kapitalikulud. Hoidlakäitajate reguleeritud alusvara algtaseme kindlaksmääramiseks 1. jaanuariks 2018 hindas CRE 31. detsembril 2016 käitajate vara bilansilist brutoväärtust uuesti (vt põhjendus 55 jj lubatud tulude kindlaksmääramise kohta).

(127) Teise võimalusena esitab Prantsusmaa täiendavad analüütilised tõendid selle kohta, et muud meetodid tagavad reguleeritud alusvara analüüsi tulemused, mis on kooskõlas CRE meetodiga.

(128) Hoidlakäitajate väärtus nende aktsionäride raamatupidamisarvestuses määratakse kindlaks vastavalt raamatupidamisstandarditele ja lähtudes tegevusest oodatavast pikaajalisest tuluväljavaatest. Storengy puhul kasutas CRE algset reguleeritud alusvara väärtust 3,5 miljardit eurot, et hinnata Storengy väärtust ENGIE raamatupidamises 31. detsembri 2016. aasta seisuga [3–5 miljardit eurot]. Terega puhul võttis CRE algseks reguleeritud alusvara väärtuseks 1156 miljonit eurot, kui emaettevõtja hoiustamise ulatuse väärtus 31. detsembri 2016. aasta seisuga oli ligikaudu [1–2 miljardit eurot].

(129) Hiljutised tehingud aitavad ka heita valgust ettevõtete väärtusele ja ladustamistegevuse hindamisele tehingute kontekstis. Näiteks Terega kapitalis 2013 ([40]). ja 2015 ([41]). aastal tehtud tehingute põhjal hinnatakse hoiustatavate varade väärtuseks [1–2 miljardit eurot].

(130) Lisaks märgib Prantsusmaa, et väliskonsultandid on tegelenud ka käitajate reguleeritud alusvara hindamisega. Storengy puhul on CRE konsultandi arvutuse tulemus [3–5 miljardit eurot]. Prantsusmaa viitab ka Terega tellitud PwC uuringule, milles hinnatakse 2018. aasta reguleeritud alusvara vahemikku [1–2 miljardit eurot].

(131) Viimasena leiab Prantsusmaa, et alternatiivne meetod, mis seisneb käitaja varasemate tulude andmete saamisel, et kindlaks määrata, kas need on võimaldanud katta minevikus tehtud investeeringud, ei oleks piisavalt tõhus reguleeritud alusvara väärtuse kindlaks määramiseks. Selline meetod tähendaks nimelt alates esmasest kasutuselevõtust kõige vanemate hoidlavarade (1950. aastate lõpp), iga käitaja vabade rahavoogude, st käitaja raha pärast käibekapitali vajaduse, maksude ja investeeringute rahastamist, kindlaks tegemist, et võrrelda neid varade brutoväärtusega.

([39]) Erandiks on Dunkerque LNG, kelle suhtes kohaldatakse erandit.
([40]) TIGFi omandamine GICist, Snamist ja EDFist koosneva konsortsiumi poolt.
([41]) Äriühingu Prédica aktsiate omandamine TIGFi kapitalis.

(132) Neid varasemaid andmeid on eriti keeruline taastada, seda nii vajalike ulatuslike dokumenteerimisalaste jõupingutuste kui ka praeguste hoidlaettevõtjate organisatsiooniliste ja kapitalialaste arengute tõttu: esiteks, kuna Storengy on osa Gaz de France'i/GDF Suez'i integreeritud mudelist, eeldab varasemate andmete taastamine tingimata varade lahutamise oletuste tegemist. Teiseks on Terégat mitu korda võõrandatud.

4.2.2. *Konkurentsile ja kaubandusele avalduv negatiivne mõju*

(133) Prantsusmaa selgitab seoses konkurentsimoonutustega Prantsusmaa tarnijate ja teistest liikmesriikidest pärit tarnijate vahel, kes tellivad hoiustamisvõimsust Prantsusmaal, et tarnija „kodakondsus" ei avalda mingit mõju. Avalikud enampakkumised on avatud kõigile ettevõtjatele, kellel on maagaasi tarnimise luba. Kõnealune tarneluba ei ole piiratud üksnes Prantsusmaa tarnijatega ja selle võib saada iga isik, kelle asukoht on liidu liikmesriigi territooriumil ([42]). Teiseks märgivad Prantsusmaa ametiasutused, et sama tarneteenuse puhul kohaldatakse sama maagaasi ülekandevõrkude kasutamise tasu Prantsuse tarnijatele ja teistest liikmesriikidest pärit tarnijatele.

(134) Lisaks ei konkureeri Prantsusmaa sõnul hoidlad võrkudevaheliste ühenduste ja veeldatud maagaasi terminalidega. Prantsusmaa märgib kõigepealt, et komisjon ei ole kunagi hinnanud ühtse turu olemasolu, mis hõlmab maagaasi hoiustamist, taasgaasistamisrajatisi ja võrkudevahelisi ühendusi. Lisaks märgib Prantsusmaa, et analüüsides gaasisüsteemi suutlikkust rahuldada mõistlikku nõudlust, täiendavad olulised maagaasihoidlataristud võrkudevaheliste ühenduste täielikku ärakasutamist ja veeldatud maagaasi terminalide võimsuse täielikku ärakasutamist olemasolevate veeldatud maagaasi varude ulatuses.

(135) Lisaks märgib Prantsusmaa, et komisjon on mitmel korral tunnistanud maagaasi maa-aluse hoiustamise eraldi turu olemasolu nii Prantsusmaal ([43]) kui ka teistes liikmesriikides ([44]). Võttes arvesse Prantsusmaa territooriumil toimunud tehingu turu-uuringu tulemusi, leidis komisjon, et ladustamise ja muude paindlikkusmeetmete vahel puudub asendatavus ([45]). Prantsusmaa märgib samuti, et kahes otsuses leidis komisjon, et maagaasi hoiustamise turg on piirkondlik või isegi riiklik turg ([46]).

(136) Prantsusmaa leiab, et igal paindlikkusinstrumendil on oma eripära ja omadused, mis takistavad asendamist teiste paindlikkusinstrumentidega. Võrkudevahelised ühendused võimaldavad varustada territooriumi maagaasiga. Hoiustamise puudumisel oleks vaja suurendada võrkudevahelisi ühendusi, et oleks võimalik tagada maagaasi tarnimine Prantsusmaa territooriumile tipptarbimise ajal. Selline maht ei oleks seega tõhus. Lisaks on ELi eesmärk vähendada maagaasi tarbimist. Prantsusmaal praegu olemasolevatesse võrkudevahelistesse ühendustesse uusi investeeringuid ei kavandata. Komisjoni küsimus konkurentsi ja pikaajaliste investeeringute kohta on seega puhtalt teoreetiline.

(137) Veeldatud maagaasi terminalid pakuvad valikuvõimalusi, et tarnida piirkonda gaasi võimalikult väikeste kuludega. Veeldatud maagaasi kättesaadavus on ebakindel ja sõltub suuresti ülemaailmsetest tarne- ja nõudlustingimustest, mis regulaarselt lasti ümber suunavad. Lisaks on veeldatud maagaasi terminalidel piiratud hoiustamisvõimsus, ([47]) mida ei ole parimates tingimustes võimalik varuda rohkem kui viie päeva jooksul. See ajavahemik on siiski lühem kui keskmise külmalaine kestus, mis on 5–15 päeva, mistõttu ei ole piisavalt aega saabuva lasti mobiliseerimiseks piisavalt kiiresti, et vältida väljastuse katkestusi ([48]).

(138) Seega pakuvad maagaasihoidlad hooaegadevahelise paindlikkuse teenust, mida ei saa osutada võrreldavates majandustingimustes ei võrkudevaheliste ühenduste kaudu ega veeldatud maagaasi terminalide kaudu. Seevastu Prantsusmaa gaasihoidlate olemasolust ei piisa, et tagada Prantsusmaa maagaasi varustuskindlus. Piirkonna varustamiseks tuleb veel kasutada võrkudevahelisi ühendusi ja veeldatud maagaasi terminale.

([42]) Vastavalt energiaseadustiku artikli L. 443–4 sätetele.
([43]) Vt nt komisjoni 14. novembri 2006. aasta otsus asjas M. 4180 Gaz de France/Suez, punkt 341.
([44]) Komisjoni 29. septembri 1999. aasta otsus asjas M. 1383 – Exxon/Mobil, § 69–261; komisjoni 25. aprilli 2003. aasta otsus asjas E. 3086 – Gaz de France/Preussag Energie, punkt 14; komisjoni 21. detsembri 2005. aasta otsus asjas M. 3696 EON/MOL, punkt 99; komisjoni 19. novembri 2013. aasta otsus asjas M. 6984 – EPH/Stredoslovenska Energetika, punkt 24.
([45]) Komisjoni 8. oktoobri 2004. aasta otsus asjas M. 3410 Total/Gaz de France, punkt 19.
([46]) Komisjoni 21. detsembri 2005. aasta otsus asjas M. 3696 – E.ON/MOL, punkt 130; komisjoni 19. novembri 2013. aasta otsus asjas M. 6984 – EPH/Stredoslovenska Energetika, punkt 24.
([47]) 4,2 TWh Prantsusmaa terminalide keskmist varu talvel.
([48]) 10–15 päeva sõltuvalt gaasi päritolust.

(139) Seega on need eri liiki taristud Prantsusmaa varustuskindluse tagamiseks üksteist täiendavad, mitte konkureerivad.

(140) Isegi kui arvestada, et võrkudevahelised ühendused, veeldatud maagaasi terminalid ja maagaasihoidlad on konkureerivad, juhib Prantsusmaa tähelepanu sellele, et Prantsusmaa võrkudevahelised ühendused ja veeldatud maagaasi terminalid on kõik reguleeritud, välja arvatud Dunkerque'i terminal. Selle tulemusena vastab nende taristute kasumlikkus CRE kehtestatud varade tasuvuse määrale. Seetõttu ei saa hoidlate määruse rakendamine mõjutada muu reguleeritud taristu kasumlikkust.

(141) Lisaks märgib Prantsusmaa, et hiljutised sündmused on vastuolus võimaliku oletusega, et võrkudevaheliste ühenduste või veeldatud maagaasi terminalide puhul esineb kahjulik konkurents. Prantsusmaa ja Euroopa terminalide kasutus on alates 2018. aasta lõpust viimase kümne aastaga võrreldes eriti kõrgel tasemel. Lisaks on veeldatud maagaasi terminalide käitajad hiljuti edukalt algatanud menetlused oma võimsuse müügiks keskpikas perspektiivis. Ladustamise reguleerimine koos Prantsusmaa piirkondade ühendamisega 2018. aasta lõpus on aidanud oluliselt kaasa Prantsusmaa ja Lääne-Euroopa turu sügavuse ja likviidsuse parandamisele.

(142) Prantsusmaa vaidlustab ka selle, et hoidlate reguleerimine võib vähendada stiimuleid kasutada olemasolevaid veeldatud maagaasi terminale ja võrkudevahelisi ühendusi. Kasutamise stiimulid tulenevad eri maagaasiturgude hinnasignaalidest ([49]). Selles kontekstis on hoiustamine täiendav vahend maagaasi tarnekulude optimeerimiseks ja konkurentsivõimelistest turuhindadest kasu saamiseks.

(143) Prantsusmaa märgib samuti, et investeerimisotsused võrkudevahelistesse ühendustesse ja veeldatud maagaasi terminalidesse põhinevad tarnestrateegiatel, mida maagaasi hoiustamine negatiivselt ei mõjuta.

(144) Lõpuks leiab Prantsusmaa, et kõnealune meede ei mõjuta mingil viisil teiste liikmesriikide hoidlakäitlejate olukorda. Prantsusmaa ametiasutused märgivad, et Prantsuse gaasivõrgu suurus, mis põhineb eelkõige võrkudevaheliste ühenduste võimsuse 100 % arvessevõtmisel, tähendab automaatselt, et arvesse tuleb võtta võrkudevaheliste ühenduste taga asuvaid tarnevahendeid, eelkõige maagaasihoidlataristuid, mis asuvad teistes liidu liikmesriikides. Prantsusmaa ametiasutused märgivad ka, et mõned neist taristutest on samuti reguleeritud.

(145) Hoiustamisvõimsust müüakse enampakkumise teel ja turuhindadega. Järelikult ei sea kõnealune meede teistes liikmesriikides asuvaid hoidlakäitajaid ebasoodsamasse olukorda. Lisaks saab kõnealune meede mõjutada hinnakujundust vaid minimaalselt. Prantsusmaa hoidlad võimaldavad hoiustada umbes 130 TWh, ([50]) mis on kauplemiskohtades kaubeldavate kogustega võrreldes väike. 2018. aastal müüdi TTFil ([51]) 28 220 TWh.

(146) Eri liikmesriikide hoidlakäitajate suhtes kehtivad seega turutingimused, mille üle Prantsuse hoidlatel on vähe mõju, mistõttu ei saa asuda seisukohale, et nende kasumlikkus võiks kõnealuse meetme kehtestamise tõttu väheneda.

(147) Prantsusmaa märgib lisaks, et Saksamaa ja Belgia hoidlate täituvusmäär on saavutanud kõrge taseme, mis suurenes aastatel 2018–2019 ([52]). Need kõrged tasemed näitavad, et Prantsuse hoidlate reguleerimine ei võta teiste liikmesriikide käitajatelt võimalust müüa kogu oma hoiustamisvõimsust soodsas turuolukorras.

5. **HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED**

(148) Komisjon sai märkusi kaheksateistkümnelt huvitatud isikult, sealhulgas kolmelt abisaajalt. Neid märkusi käsitletakse põhjendustes 149–233.

([49]) Erinevate Euroopa turgude hinnad, ülemaailmne veeldatud maagaas.
([50]) Müüakse nelja kuu jooksul.
([51]) Title Transfer Facility, kuhu on koondunud enamik vahetustehingutest.
([52]) Vastavalt 88–99 % ja 54–97 %.

5.1. **Meetmest abisaajate märkused**

5.1.1. *Géométhane*

(149) Géométhane rõhutab meetme kehtestamise positiivset mõju seoses energiajulgeoleku eesmärgiga. Oma argumentide toetuseks esitas Géométhane komisjonile üksikasjaliku aruande ([53]).

5.1.1.1. Abi olemasolu

(150) Kõnealune meede ei kujuta endast Géométhane'i väitel riigiabi mitmel põhjusel.

(151) Esiteks märgib Géométhane, et riigi vahenditest rahastamist ei toimu, sest ladustamistasu ei saa kvalifitseerida kohustuslikuks makseks: vahendite ülekandmine toimub üksnes eraettevõtjate (maagaasitarnijad ja hoidlakäitajad) vahel, riigi kontroll vahendite üle on piiratud, kõnealune meede ei vähenda riigieelarvet ning sellega nähakse ette käitajate kohustus säilitada kavaga hõlmatud olulised hoidlad.

(152) Peale selle ei saa kõnealust meedet pidada valikuliseks eeliseks, mis antakse Prantsusmaa territooriumil tegutsevatele hoidlakäitajatele võrreldes välisriikides asuvate hoidlakäitajatega, kuna nad ei ole kõnealuse meetmega taotletavat eesmärki silmas pidades Prantsuse territooriumil asuvate hoidlakäitajatega võrreldavas õiguslikus ja faktilises olukorras. Lisaks ei ole muude paindlikkusinstrumentide kasutajad võrreldavas õiguslikus ja faktilises olukorras.

(153) Lõpuks selgitab Géométhane, et kõnealune meede ei mõjuta liikmesriikidevahelist konkurentsi ja kaubandust.

5.1.1.2. Abi kokkusobivus

(154) Kui kõnealune meede tuleks liigitada riigiabiks, tuleks seda Géométhane'i sõnul pidada riigiabi eeskirjadega kokkusobivaks. Kõnealune meede aitab saavutada ühist huvi pakkuvat eesmärki, milleks on energiajulgeolek. Lisaks on see alternatiivsete meetmete analüüsi silmas pidades kõnealuse eesmärgi saavutamiseks vajalik ja asjakohane.

(155) Kõnealuse meetme kehtestamisel on ergutav mõju, kuna sellise meetme puudumisel oleks väike osa gaasihoidlate liitumistasudest ja hinnavahe vähenemisest tingitud tulu vähenemine sundinud gaasihoidlate käitajaid oluliste hoidlate tegevust peatama või isegi lõplikult sulgema, et tagada maagaasi varustuskindlus Prantsusmaal.

(156) Lubatud tulu arvutamine reguleeritud alusvara hindamismeetodi alusel, mis põhineb jooksvatel majanduskuludel, on põhjendatud ja proportsionaalne, sest:

— konsultatsioonifirma läbi viidud välisauditi käigus on regulatiivse mehhanismi rakendamise käigus korraldatud reguleeritud alusvara sõltumatu majanduslik hindamine […];

— CRE ei võtnud kasutusele käitaja esitatud algset reguleeritud alusvara;

— majanduslike jooksvate kulude metoodika põhineb varade bilansilisel brutoväärtusel, mida kasutatakse reguleeritud alusvara hindamisel;

— metoodika võimaldab kajastada varade asendamise kulusid, millest on maha arvatud kulum;

— metoodikat kohaldatakse kõigi Prantsusmaal reguleeritavate taristutariifide suhtes;

— metoodikat kohaldavad peaaegu kõik Euroopa reguleerivad asutused.

([53]) *Tehniline ja majanduslik aruanne, mis koostati pärast seda, kui Euroopa Komisjon algatas uurimise maagaasihoidlate reguleerimise tingimuste kohta Prantsusmaal,* […] 12. juuni 2020.

(157) Teise võimalusena ei oleks reguleeritud alusvara hindamine hinnavahede turuväärtuse alusel asjakohane, sest see ei kataks käitajate kulusid, mis on vastuolus direktiivi 2009/73/EÜ kulude katmise põhimõttega. Seega ohustaks turuväärtuse arvessevõtmine reguleerivat mehhanismi, mille eesmärk on tagada, et ülekandesüsteemi nõuetekohaseks toimimiseks vajalikud hoidlad toimiks. Lisaks on oht, et hinnavahe suurenemise korral võidakse maksta ületasu. CRE saadud reguleeritud alusvara väärtus on kooskõlas taristu turuväärtusega pikas ja keskpikas perspektiivis.

(158) Ei oleks olnud asjakohane hinnata, kas enne reguleeriva mehhanismi jõustumist saadud tulu ei võimaldanud katta nende algseid investeerimiskulusid, kuna nende tulude lisamine sellesse hindamisse oleks olnud vastuolus Euroopa reguleerivate asutuste tavadega, keeruline ja ebausaldusväärne.

(159) Lõpuks võetakse meetmeid, et piirata käitajate kasumiväljavaateid (st kapitali kaalutud keskmine hind, tõhusate hoidlakäitajate kulude piiramine ja stiimulite reguleerimine).

(160) Teise võimalusena märgib Géométhane, et CRE kasutusele võetud reguleeritud alusvara väärtus on hiljutise tehingu väärtus. 2016. aastal võõrandasid Total, Ineos ja Géostock 98 % Géosudi aktsiatest, kellele kuulub omakorda 50 % Géométhane'i aktsiatest, CNP Assurances'ile […] eest. Seega on võimalik arvutada ostja poolt võõrandamise ajal prognoositud Géométhane'i koguväärtus, nimelt […] ([54]) (lisaks […] saadaolev raha, st kokku ligikaudu […]). Géométhane'i sõnul on see turuväärtus kooskõlas CRE poolt 2018. aastal kasutusele võetud reguleeritud alusvara väärtusega 188,9 miljonit eurot pluss pooleliolev põhivara […].

(161) Kõnealuse meetmega välditakse negatiivset mõju konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele. Tõepoolest,

— Prantsuse maagaasitarnijate ja välismaiste maagaasitarnijate vahelist konkurentsi ei moonutata. Hoiustamisteenuste enampakkumise meetod tagab Prantsuse ja välismaiste maagaasitarnijate võrdse kohtlemise. Lisaks tagab reguleeriva mehhanismiga ette nähtud hoiustamishüvitise rahastamise meetod välismaiste ja Prantsuse tarnijate võrdse kohtlemise. Välismaised tarnijad ei saa kasu madalamatest hindadest võrreldes Prantsusmaa tarnijatega;

— samuti ei moonutata konkurentsi naaberriikide hoidlakäitajate suhtes. Alates reguleeriva mehhanismi jõustumisest on hoidlate täituvusmäär kogu liidus suurenenud ja jõudnud eriti kõrgele tasemele;

— samuti ei moonutata hoidlakäitajate ja veeldatud maagaasi terminalide või võrkudevaheliste ühenduste vahelist konkurentsi veeldatud maagaasi terminalide ja võrkudevaheliste ühenduste asendatavuse puudumise tõttu. Komisjoni ühinemisotsuste tegemise praktikas on maagaasi hoiustamise turg määratletud eraldi turuna. Pigem on küsimus maagaasi hoiustamise, veeldatud maagaasi terminalide ja võrkudevaheliste ühenduste vastastikuses täiendavuses.

5.1.2. *Storengy*

(162) Géométhane rõhutab meetme kehtestamise positiivset mõju seoses energiajulgeoleku eesmärgiga. Oma argumentide toetuseks esitas Storengy komisjonile üksikasjaliku aruande ([55]).

5.1.2.1. Abi olemasolu

(163) Kõnealune meede ei kujuta endast Storengy väitel riigiabi mitmel põhjusel.

([54]) St ostuhind (130,6)/(98 % x 50 %).

([55]) *Tehniline ja majanduslik aruanne, mis koostati pärast seda, kui Euroopa Komisjon algatas uurimise maagaasihoidlate reguleerimise tingimuste kohta Prantsusmaal*, […] 12. juuni 2020.

(164) Esiteks märgib Storengy, et rahastamine riigi ressurssidest puudub, kuna ladustamistasu ei saa kvalifitseerida kohustuslikuks makseks, vahendite ülekandmine toimub üksnes eraettevõtjate (maagaasitarnijad ja hoidlakäitajad) vahel, riigi kontroll vahendite üle on piiratud, kõnealune meede ei vähenda riigieelarvet ning et sellega nähakse ette käitajate kohustus säilitada kavaga hõlmatud olulised hoidlad.

(165) Peale selle ei saa kõnealust meedet pidada valikuliseks eeliseks, mis antakse Prantsusmaa territooriumil tegutsevatele hoidlakäitajatele võrreldes välisriikides asuvate hoidlakäitajatega, kuna nad ei ole meetmega taotletavat eesmärki silmas pidades Prantsuse territooriumil asuvate hoidlakäitajatega võrreldavas õiguslikus ja faktilises olukorras. Lisaks ei ole muude paindlikkusinstrumentide kasutajad võrreldavas õiguslikus ja faktilises olukorras.

(166) Lõpuks selgitab Storengy, et kõnealune meede ei mõjuta liikmesriikidevahelist konkurentsi ja kaubandust.

5.1.2.2. Abi kokkusobivus

(167) Kui kõnealune meede tuleks liigitada riigiabiks, tuleks seda Storengy sõnul pidada riigiabi eeskirjadega kokkusobivaks. Meede aitab saavutada ühist huvi pakkuvat eesmärki, milleks on energiajulgeolek. Lisaks on kõnealune meede alternatiivsete meetmete analüüsi silmas pidades kõnealuse eesmärgi saavutamiseks vajalik ja asjakohane.

(168) Kõnealuse meetme kehtestamisel on ergutav mõju, kuna selle puudumisel oleks väike osa gaasihoidlate liitumistasudest ja hinnavahe vähenemisest tingitud tulu vähenemine sundinud gaasihoidlate käitajaid oluliste hoidlate tegevust peatama või isegi lõplikult sulgema, et tagada maagaasi varustuskindlus Prantsusmaal.

(169) Lubatud tulu arvutamine reguleeritud alusvara hindamismeetodi alusel, mis põhineb jooksvatel majanduskuludel, on põhjendatud ja proportsionaalne, sest:

— konsultatsioonifirma läbi viidud välisauditi käigus on regulatiivse mehhanismi rakendamise käigus korraldatud reguleeritud alusvara sõltumatu majanduslik hindamine […];

— CRE ei võtnud kasutusele käitaja esitatud algset reguleeritud alusvara;

— majanduslike jooksvate kulude metoodika põhineb varade bilansilisel brutoväärtusel, mida kasutatakse reguleeritud alusvara hindamisel;

— metoodika võimaldab kajastada varade asendamise kulusid, millest on maha arvatud kulum;

— metoodikat kohaldatakse kõigi Prantsusmaal reguleeritavate taristutariifide suhtes;

— metoodikat kohaldavad peaaegu kõik Euroopa reguleerivad asutused.

(170) Teise võimalusena ei oleks reguleeritud alusvara hindamine hinnavahede turuväärtuse alusel asjakohane, sest see ei kataks käitajate kulusid, mis on vastuolus direktiivi 2009/73/EÜ kulude katmise põhimõttega. Seega ohustaks turuväärtuse arvessevõtmine reguleerivat mehhanismi, mille eesmärk on tagada, et ülekandesüsteemi nõuetekohaseks toimimiseks vajalikud hoidlad toimiks. Lisaks on oht, et hinnavahe suurenemise korral võidakse maksta ületasu. CRE saadud reguleeritud alusvara väärtus on kooskõlas taristu turuväärtusega pikas ja keskpikas perspektiivis.

(171) Ei oleks olnud asjakohane hinnata, kas enne reguleeriva mehhanismi jõustumist saadud tulu ei võimaldanud katta nende algseid investeerimiskulusid, kuna nende tulude lisamine sellesse hindamisse oleks olnud vastuolus Euroopa reguleerivate asutuste tavadega, keeruline ja ebausaldusväärne.

(172) Lisaks võetakse meetmeid, et piirata käitajate kasumiväljavaateid (st kapitali kaalutud keskmine hind, tõhusate hoidlakäitajate kulude piiramine ja stiimulite reguleerimine).

(173) Kõnealuse meetmega välditakse negatiivset mõju konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele. Tõepoolest,

— Prantsuse maagaasitarnijate ja välismaiste maagaasitarnijate vahelist konkurentsi ei moonutata. Hoiustamisteenuste enampakkumise meetod tagab Prantsuse ja välismaiste maagaasitarnijate võrdse kohtlemise. Lisaks tagab reguleeriva mehhanismiga ette nähtud hoiustamishüvitise rahastamise meetod välismaiste ja Prantsuse tarnijate võrdse kohtlemise. Välismaised tarnijad ei saa kasu madalamatest hindadest võrreldes Prantsusmaa tarnijatega;

— samuti ei moonutata konkurentsi naaberriikide hoidlakäitajate suhtes. Alates reguleeriva mehhanismi jõustumisest on hoidlate täituvusmäär kogu liidus suurenenud ja jõudnud eriti kõrgele tasemele;

— samuti ei moonutata hoidlakäitajate ja veeldatud maagaasi terminalide või võrkudevaheliste ühenduste vahelist konkurentsi veeldatud maagaasi terminalide ja võrkudevaheliste ühenduste asendatavuse puudumise tõttu. Komisjoni ühinemisotsuste tegemise praktikas on maagaasi hoiustamise turg määratletud eraldi turuna. Pigem on küsimus maagaasi hoiustamise, veeldatud maagaasi terminalide ja võrkudevaheliste ühenduste vastastikuses täiendavuses.

5.1.3. *Teréga*

(174) Teréga rõhutab, et hoidlareformi peamine eesmärk on tagada maagaasi varustuskindlus Prantsusmaal, mis oli enne reguleeriva mehhanismi jõustumist ohus.

5.1.3.1. Abi olemasolu

(175) Teréga leiab, et meede ei kvalifitseeru riigiabiks. Teréga märgib, et reguleerimissüsteemid, mis põhinevad tõhusa ettevõtja kulude katmise põhimõttel ja investeeritud kapitalilt saadaval normaalsel tulul, on liidus tavalised, kuid neid ei käsitata riigiabina.

(176) Kõigepealt leiab Teréga, et kõnealune meede on üksnes tariifide reguleerimise vahend, mida ei rahastata riigi ressurssidest. See ei mõjuta riigieelarvet ega põhjusta ülemäärase ostuhinna tingimatut edasisuunamist lõpptarbijatele. Lisaks ei teosta Prantsuse riik avalikku kontrolli ei ülekandesüsteemi haldurite kogutud vahendite ega ülekandesüsteemi haldurite endi üle, kes on eraõiguslikud äriühingud, mida kontrollivad enamusosanikud.

(177) Seejärel leiab Teréga, et kõnealune meede ei anna asjaomastele käitajatele valikulist eelist. Reguleeriv mehhanism põhineb enampakkumistel, mis hõlmavad ka tõhususe stiimuleid ning kõigi kulude ja tulude tagantjärele korrigeerimise vahendit. Lisaks tähendab reguleeriva mehhanismi sümmeetrilisus seda, et hoidlakäitajad ei pruugi saada hüvitist, vaid vastupidi, võivad olla sunnitud enammakstud summa tagasi maksma.

(178) Mis puudutab lisaks valikulisuse kriteeriumit, siis leiab Teréga, et välismaiste käitajate olukord ei ole selle kriteeriumi seisukohast asjakohane. Hoidlakäitajad on mitmes mõttes erinevas faktilises ja õiguslikus olukorras võrreldes veeldatud maagaasi terminalide ja võrkudevaheliste ühenduste halduritega, eelkõige seoses eesmärgiga tagada maagaasi varustuskindlus Prantsusmaal.

(179) Lisaks selgitab Teréga, et kõnealune meede ei mõjuta kuidagi liikmesriikidevahelist konkurentsi ja kaubandust. Hoiustamisvõimsus müüakse enampakkumisel vastavalt turumehhanismile, mis ei diskrimineeri teistes liikmesriikides asuvaid käitajaid. Peale selle on komisjoni otsustuspraktika ühinemiste kontrolli ja konkurentsivastase tegevuse valdkonnas alati määratlenud kõige rohkem riikliku ulatusega maagaasi hoiustamise asjaomase turu, ilma et oleks kunagi järeldanud, et on olemas laiem turg nii asjaomaste teenuste kui ka geograafilisest vaatepunktist. Igal juhul ei ole asjaolu, et gaasitaristud on rangelt reguleeritud, kooskõlas järeldusega, et maagaasiturgudel on konkurentsi moonutatud.

5.1.3.2. Abi kokkusobivus siseturuga

(180) Eeldades, et reguleeriv mehhanism kujutab endast riigiabi, kuid mida see ei ole, väidab Teréga, et see vastab kõigile siseturuga kokkusobivuse tingimustele ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses.

(181) Teréga leiab, et kõnealune meede teenib ühist huvi, mis on maagaasi varustuskindlus Prantsusmaal. Hoidlates kättesaadava maagaasi koguse suurendamisega püütakse reguleeriva mehhanismiga saavutada varustuskindluse täpset ja mõõdetavat taset. Lisaks vastab kõnealune meede mõistlikul analüüsil põhinevale riigi vajalikule sekkumisele, et reageerida hästi kindlaks tehtud turutõrgetele, nagu lõpptarbijate suutmatus täpsustada varustuskindlusele omistatavat väärtust (näiteks kindlustusväärtus või süsteemi väärtus). Lisaks rõhutab Teréga, et kõnealune meede on sobiv vahend varustuskindluse tugevdamiseks Prantsusmaa territooriumil mitte ainult seoses muude olemasolevate paindlikkusmeetmetega, vaid ka seoses hoiustamise muud liiki reguleerimisega.

(182) Teréga vaidleb vastu komisjoni menetluse algatamise otsuses esitatud arutluskäigule kõnealuse meetme proportsionaalsuse kohta. Reguleeriva mehhanismiga piiratakse väidetava abi suurust minimaalselt vajalikuga. Reguleerimismehhanism põhineb „tõhusa käitaja“ kulude katmise põhimõttel, hoidlakäitajate tulude piiramisel ja käitajate integreeritud stiimulitel, et tagada nende tegevuskulude tõhusus. Peale selle viis CRE läbi sõltumatu kulude hindamise. Seda tehes tagas CRE üksnes vastuvõetavate kulude katmise. CRE tugines reguleeritud varade hindamisel ka reale objektiivsetele, tänapäevastele ja usaldusväärsetele majandusuuringutele, mille viisid läbi sõltumatud eksperdid. CRE kasutatav varade hindamise metoodika on selles osas järjepidev ja kooskõlas teiste Euroopa reguleerivate asutuste praktikaga. Vastupidiselt sellele, mida väidab komisjon, leiab Teréga, et reguleerimisele eelnevate tulude arvessevõtmine reguleeritud varabaasi väärtuse hulka oleks olemasolevate andmete puudumisel vältimatult puudulik ning igal juhul võib see olla vastuolus õiguse üldpõhimõtetega. Lisaks on CRE töö seotud nii hoidlakäitajate tegevuskulude kui ka varade hindamisega, mis on tema tariifiarutelude käigus süstemaatiliselt avalikustatud, tagades seega meetme läbipaistvuse.

(183) Lõpuks leiab Teréga, et kõnealune meede ei moonuta konkurentsi Prantsusmaal ja välismaal asuvate maagaasitarnijate vahel. Kõnealune meede ei ole diskrimineeriv. Kõik jaemüüjad saavad osta võimsust Prantsusmaa hoidlatest enampakkumiste teel. Lisaks maksavad kõik Prantsusmaa kliente teenindavad jaetarnijad ATRT-tariife, toetades seega hüvitamismehhanismi. Meetmel on isegi positiivne mõju maagaasi jaeturgudele, vähendades pingelisi aegu ja võrgu ülekoormuse ohtu. Samuti ei moonuta meede ka konkurentsi veeldatud maagaasi käitajate ja võrkudevaheliste ühenduste halduritega. Need turuosalised, kelle suhtes kohaldatakse suures osas ka oma tulude reguleerimise mehhanisme, ei ole hoidlakäitajatega konkurentsisuhtes, vaid pigem täiendavad varustuskindluse täitmise eesmärki. Kõnealuse meetmega ei eelistata üht maagaasi tarneallikat teisele ega keelata ega takistata selliste täiendavate vahendite kasutamist nagu võrkudevahelised ühendused ja veeldatud maagaasi terminalid. Näiteks näitavad seda suundumust Euroopa veeldatud maagaasi terminalide võimsuse kasutusmäärad viimastel aastatel. Viimaseks, kõnealune meede ei moonuta konkurentsi välismaiste hoidlakäitajate suhtes. Viimaseid ei tohiks karistada enampakkumistega, mis põhinevad turupõhisel mehhanismil, ning tegelikkuses ei ole kõnealuse meetme kehtestamine takistanud aktsiate märkimise määrade üldist tõusu Euroopas.

5.2. **Muude huvitatud isikute märkused**

5.2.1. *Prantsusmaa sõltumatu elektri- ja gaasiühendus (Association française indépendante de l'électricité et du gaz (AFIEG)* ([56]))

(184) AFIEG esitas märkused ladustamisvarade hindamismeetodite ning varustuskindluse tagamiseks vajalike varade mahu ja tootlikkuse ulatuse kohta.

(185) AFIEG juhib tähelepanu sellele, et enne reformi valitsenud konkurentsimoonutused, mis tulenesid eelmise süsteemi läbipaistmatusest, on kõrvaldatud.

([56]) AFIEG ühendab elektri- ja gaasisektoris tegutsevaid Prantsuse ettevõtteid ning Euroopa käitajate tütarettevõtteid: Alpiq Energie France, BKW France, Endesa, Fortum France, Gazprom Energy, Total Direct Energie, Gazel Energie ja Vattenfall. Ettevõtjad Enovos ja Primeo Energie on assotsieerunud liikmed.

(186) Mis puudutab reguleeritud alusvara hindamise meetodit, siis ei ole AFIEGil täpseid arvandmeid, et kinnitada CRE kasutatud väärtuse hindamise meetodit, kuid ta leiab, et bilansilisele turuväärtusele tuleks eelistada majanduslikku turuväärtust. See valik võimaldaks kajastada hoiustamist konkreetsel ajahetkel, mitte ajaloolisest seisukohast. Peale selle leiab AFIEG, et puhvergaasi väärtuse hindamine tundub olevat ladustamisvarade hindamise põhikomponent, ning soovib seetõttu võtta arvesse puhvergaasi amortiseerimise eeskirjade valiku finantsmõju reguleeritud alusvara koguväärtusele. Lõpuks märgib AFIEG, et hoidlakäitajad ei seisa oma tegevuse tõttu silmitsi suurema ohuga kui ülekandesüsteemi haldurid. Seetõttu ei tohiks hoidlakäitajatele reguleeritud alusvara eest ette nähtud tulumäär olla suurem ülekandesüsteemi haldurite omast.

(187) AFIEG leiab, et Prantsusmaa ametiasutused peaksid varustuskindluse tagamiseks vajalike hoiustamisvarade mahu ja tootlikkuse ulatust vähendama, et maksimeerida hoiustamise kulutõhusust tarbijate jaoks. Prantsusmaa ametiasutused on kehtestanud varustuskindluse tagamiseks vajaliku minimaalse maagaasivaru, mille puhul on voolumahu vajadus 1 990 GWh päevas ja mahu vajadus 64 TWh, ([57]) samas kui PPEd käsitlevas dekreedis ajavahemikuks 2023–2028 sätestatud loetelus võetakse arvesse voolumahtu 2 376 GWh/päev ja mahtu 138,5 TWh. AFIEG leiab, et PPEd käsitleva dekreediga kehtestatud kohaldamisala on hoiustamisvajadusega võrreldes osutunud Prantsusmaa varustuskindluse tagamiseks liiga suureks. Seetõttu tuleks kohaldamisala väiksemaks ümber hinnata, et mitte tekitada lõpptarbijatele lisakulusid ega halvendada muid maagaasi paindlikkuse võimalusi. Peale selle märgib AFIEG, et Prantsusmaa ametiasutuste määratud riskide maandamise taseme on liiga range – 2 % võrreldes naaberriikide 5 %-ga.

5.2.2. *Prantsusmaa gaasiühendus (Association française du gaz (AFG)* ([58]))

(188) AFG on seisukohal, et maagaasihoidlate reguleerimise meetmed, mille Prantsusmaa ametivõimud alates 1. jaanuarist 2018 kehtestasid, on kasulikud.

(189) AFG leiab ka, et kõnealune meede põhineb kulude kaudu reguleerimise põhimõttel ning on toonud kaasa varade tõhusa ja proportsionaalse hindamise. AFG väidab, et seda kulupõhist reguleerimispõhimõtet kohaldab enamik reguleerivaid asutusi ning seda kohaldatakse Prantsusmaal maagaasi tarne ja jaotusega seotud tegevuse ning veeldatud maagaasi terminalide suhtes.

(190) AFG arvates oleks meetod, mille puhul kasutatakse „tõhusate ettevõtjate“ kulude asemel turuhindu, võinud viia muutliku ja majanduslikult kaugeltki mitte kõige optimaalsema reguleeriva raamistiku määratlemiseni: tegelikult ei taga meetod ebasoodsate hinnavahede korral nende kulude katmist, mille tõttu võivad ettevõtjad raskesse olukorda sattuda. Kui aga hinnavahed turul oleksid väga soodsad, saaksid ettevõtjad liiga suurt tulu ja väärtus hoidlate klientide jaoks oleks kaugel optimaalsest.

(191) AFG hinnangul ei ole Prantsuse gaasihoidlate reguleerimine põhjustanud konkurentsimoonutusi võrreldes muude maagaasitaristutega Prantsusmaal, veeldatud maagaasi terminalidega Prantsusmaal ja Euroopa Liidus või liidu hoidlakäitajatega. Veeldatud maagaasi terminalide kohta märgib AFG, et Prantsusmaale imporditud veeldatud maagaasi mahud on kahe aasta jooksul kahekordistunud, ulatudes 9,6 miljardilt kuupmeetrilt 2017. aastal 21,5 miljardi kuupmeetrini 2019. aastal. AFG märgib ka seda, et Saksamaal uuritakse praegu veeldatud maagaasi terminalide arendusprojekte. Seoses Euroopa hoidlakäitajatega rõhutab AFG seda, et Saksamaa, Madalmaade ja Belgia hoidlate täituvusmäärad suurenesid aastatel 2018–2019 ja moodustasid 1. novembril 2019 vähemalt 95 % Lääne-Euroopa tasemest.

5.2.3. *Energiasektori jaeettevõtjate riiklik ühendus (Association nationale des opérateurs détaillants en énergie (ANODE)* ([59]))

(192) ANODE leiab, et Prantsusmaa gaasihoidlate reguleerimine võimaldab ühitada tarnijate vajadust hoiustamisvõimsuse müümise turureeglite järele reguleeritud mehhanismiga varustuskindluse tagamiseks.

([57]) 13. märtsi 2018. aasta määrus maagaasi varustuskindluse tagamiseks ajavahemikul 1. novembrist 2018 kuni 31. märtsini 2019 vajaliku minimaalse maagaasivaru kohta.

([58]) AFG on Prantsuse gaasitööstuse kutseühing. Ühingu täisliikmed on EDF, ENGIE, France Gas liquides, Gazprom, GRDF, GRTgaz, Teréga ja Total. Lisaks täisliikmetele on ühingul assotsieerunud liikmed, partnerliikmed ja liikmed, kes on valdkonnas tegutsevad füüsilised isikud.

([59]) ANODE esindab Prantsusmaa alternatiivseid energiatarnijaid. Ühenduse liikmed on EkWateur, Enercoop, Energie d'ici, Eni Gas & Power France, Greenyellow, Gaz Européen, Planète OUI, Plüm Energie, SAVE, Total Direct Energie, Vattenfall ja Wekiwi.

(193) ANODE peab oluliseks ka seda, et hoidlate kasutuse ja täituvusega seotud eesmärk ning varustuskindluse tagamiseks arvesse võetavate varade ulatus hüvitamissüsteemis vaadatakse korrapäraselt üle, et tagada nende vastavus tegelikele vajadustele. ANODE hinnangul on see punkt eriti oluline, sest Prantsusmaa eeldas, et maagaasi tarbimine väheneb 2 %, elektri tootmine välja arvatud […].

(194) Mis puudutab proportsionaalsust, siis leiab ANODE, et CRE peaks võtma arvesse hoidlate kulude ja käitamisega saadud kogemust ning hoidlakäitajate riskide vähendamist. Komisjon leiab, et hoidlakäitajatele reguleeritud alusvara eest makstav tulumäär tuleks viia kooskõlla ülekandesüsteemi haldurite omaga.

5.2.4. *Elektri- ja gaasisektorit reguleeriv komisjon (Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG)* ([60]))

(195) CREG leiab, et ei ole tõendatud, et Prantsusmaa kogu hoiustamisvõimsus on maagaasi varustuskindluse tagamiseks igal ajal vajalik. Osa sellest maagaasist (mis võib olla märkimisväärselt suur) kasutavad prahtijad selleks, et saada tulu maagaasi suvise ja talvise hinna erinevustega spekuleerimisest. Seega võib hüvitamismehhanism osutuda ka tasuta võimaluseks, mille abil prahtijad saavad maagaasilt kapitalikasumit teenida. See annab Prantsusmaal tegutsevatele prahtijatele konkurentsieelise, millest ei saa kasu naaberriikide prahtijad.

(196) Belgias on ainult üks maagaasihoidla (Loenhouti hoidla), mida käitab ettevõtja Fluxys Belgium ([61]). CREG leiab, et see rajatis konkureerib teiste liidu loodeosas asuvate hoiustamisrajatistega.

(197) Kuigi erinevus maagaasi talviste ja suviste hindade vahel oli 2017. ja 2018. aastal väike, tõi Ühendkuningriigi suurima hoidla kasutamise võimatus kaasa hoiustamisvõimsuste reserveerimise suurenemise ELi loodepiirkonna turul. See selgitab Loenhouti 87 % ja 84 % täituvusmäärasid hooaegadel 2016–2017 ja 2017–2018.

(198) 2018.–2019. aasta hooaja täituvusmäär oli aga väike, moodustades 54 %, samal ajal kui 28 ELi liikmesriigi täituvusmäär püsis stabiilsena. Sellega seoses märgib CREG, et Prantsusmaa hoidlate täituvusmäär suurenes 75 %-lt hooajal 2017–2018 94 %-le hooajal 2018–2019. Loenhouti kui paindlikkuse allika rolli on üle võtnud Prantsusmaa hoiustamisrajatised, mis on tänu uuele reguleerivale toetusraamistikule saanud kasu väga madalatest tariifidest. CREG leiab, et Prantsusmaa hüvitamismehhanismi kehtestamise mõju Loenhoutile on seega olnud märkimisväärne: Loenhoutis jätkasid tegutsemist üksnes need turuosalised, kellel olid pikaajalised lepingud. CREG leiab, et Prantsusmaa hüvitamismehhanism sunnib naabruses asuvaid hoidlakäitajaid müüma oma hoiustamisvõimsusi piirkuluga või isegi väiksema hinnaga.

(199) CREG juhib tähelepanu ka sellele, et 2019.–2020. aasta hooaja täituvusmäär on erakordne nii Belgias (97 %) kui ka 28 ELi liikmesriigis (97 %). See määr on tingitud väga madalatest maagaasihindadest 2019. aasta suvel ja märkimisväärsest hinnavahest.

(200) Sellest tulenevalt on CREG seisukohal, et ei saa välistada, et Prantsusmaal kohaldatav hüvitamismehhanism põhjustab konkurentsimoonutusi Prantsusmaa hoidlakäitajate ja naaberliikmesriikide hoidlakäitajate vahel, Prantsusmaa turul ja naaberliikmesriikide turgudel tegutsevate turuosaliste vahel ning ühelt poolt maagaasihoidlate käitajate ning teiselt poolt veeldatud maagaasi ettevõtjate ja võrkudevaheliste ühenduste käitajate vahel.

([60]) CREG on elektri- ja gaasisektorit reguleeriv asutus Belgias.

([61]) Rajatise hoiustamisvõimsus on 780 miljonit kuupmeetrit (vastab 9 TWh-le).

5.2.5. *[…]* ([62])

(201) […] on seisukohal, et maagaasivaru loomine on hädavajalik, et tagada lühiajaline varustuskindlus, ning 2018. aastal rakendatud reguleerimispõhimõtted näivad asjakohased. Kuna varustuskindluse tagamiseks vajalik hoiustamismaht on suurem kui „majanduslik" maht, mille väärtus määrataks turul spontaanselt, on hoidlakäitajate tulusid vaja täiendada.

(202) Reguleeritav kohaldamisala peaks siiski piirduma hoiustamismahtudega, mis on varustuskindluse tagamiseks hädavajalikud. See on oluline selleks, et lõpptarbijad ei kannaks ülemääraseid kulusid. Liiga suur kohaldamisala võib karistada muus liikmesriigis asuvaid hoidlakäitajaid ning avaldada mõju veeldatud maagaasi terminalidele ja ühendustele.

(203) […] möönab, et varustuskindluse tagamiseks vajaliku hoiustamismahu täpne kindlaksmääramine on keeruline. […] on siiski seisukohal, et varustuskindluse tagamiseks võib olla asjakohane kõikide maa-aluste hoidlate kaasamine vajalike hoidlate kohaldamisalasse. Viimase aja arenguid arvestades leiab […], et Prantsusmaa valitud variandid võivad viia eelkõige veeldatud maagaasi varude suurema kasutamiseni, mis tooks kaasa varustuskindluse jaoks vajaliku mahu vähenemise.

(204) Samuti kahtleb […] valikus piirata reguleeritud kohaldamisala üksnes maa-aluse hoiustamisvõimsusega, seda enam, et Prantsuse õigusnormides tunnistatakse veeldatud maagaasi terminalide varude olemasolu ja leitakse, et neid varusid saab kasutada maagaasi varustuskindluse tagamiseks.

(205) Keskmises ja pikas perspektiivis eeldab […], et Prantsusmaa peab hakkama tegelema mõne gaasitaristu likvideerimisega. Seega, isegi kui impordimahu suurenemine tooks kaasa varustuskindluse tagamiseks hoiustatava mahu vähenemise, võib see alternatiiv osutuda kokkuvõttes väga kulukaks. Seetõttu tundub, et varustuskindluse tagamiseks on olemasolevate hoidlate kasutamine asjakohasem kui uute impordimahtude loomine.

5.2.6. *Energiaettevõtjate Euroopa Föderatsioon (European Federation of Energy Traders (EFET)* ([63]))

(206) EFET toetab Prantsusmaa ametiasutuste 2018. aastal ellu viidud reformi, millega loodi atraktiivne ja konkurentsivõimeline maagaasihoidlate turg Prantsusmaal.

(207) Abi kokkusobivuse osas ei sea EFET kahtluse alla baasväärtuse ega kapitali tasuvuse määra arvutamise metoodikat, mille on määratlenud CRE. Reguleeritud varade väärtus peaks vastama reguleeritud alusvaradele ja reguleeritud tasumäärale.

(208) EFET ei leia, et reformi käivitamine oleks võinud põhjustada konkurentsimoonutusi Prantsuse maagaasihoidlate käitajate ja teiste liikmesriikide käitajate vahel, sest alates 2018. aastast on Prantsusmaal ja välisriikides tegutsevate ettevõtjate arv pidevalt kasvanud, ega maagaasihoidlate käitajate ja veeldatud maagaasi terminalide käitajate vahel, sest veeldatud maagaasi terminalide turuväärtus on alates 2018. aastast stabiilselt kasvanud.

5.2.7. *Elengy* ([64])

(209) Reformi kehtestamine ei ole veeldatud maagaasi terminalide kasutamise stiimuleid kunstlikult vähendanud. Esiteks on Elengy terminalide tegevusmaht alates meetme rakendamisest kasvanud, jõudes 2019. ja 2020. aastal rekordtasemele.

(210) Teiseks mõjutavad veeldatud maagaasi terminalide atraktiivsust mitmesugused tegurid: lõhe ELi ja Aasia turgude vahel, tariifid, pikaajaliste lepingute olemasolu, järgnevate turgude sügavus ja likviidsus, terminali paindlikkus ja kaubanduseeskirjad. Hoiustamist reguleerival meetmel ei ole otsest mõju nendele atraktiivsuse teguritele, kuid sellel on olnud kaudsed ja positiivsed tagajärjed. Reform on aidanud maksimeerida liidu hoiustamisvõimsust, suurendades liidu maagaasituru sügavust, mis on võimaldanud hoiustada maagaasi ja vähendada tarbijate kulusid, kui nõudlus maagaasi järele on suur, ning kasvatades Prantsusmaa turul saadaolevat likviidsust.

([62]) […].
([63]) EFET ühendab enam kui 100 energiakauplejat, kes tegutsevad rohkem kui 28 Euroopa riigis.
([64]) Veeldatud maagaasi terminalide käitaja.

5.2.8. *Enovos* ([65])

(211) Enovos leiab, et kui süsteemis on piisavalt palju osalejaid, on turg vara väärtuse kindlaksmääramiseks sobivaimas olukorras. Praegune enampakkumismehhanism viib turu õiglase hindamiseni. Kui enampakkumismehhanism toob teatavatele osalistele kaasa väiksema või suurema tasu, korrigeeritakse seda järgmiste aastate enampakkumistel.

5.2.9. *Fluxys* ([66])

(212) Fluxys märgib, et ELi maagaasihoidlad on viimastel aastatel seisnud silmitsi tõsiste probleemidega, sest maagaasihoidlate käitajate tegevuskulusid on üha raskem katta. Seepärast on kiiresti muutuvale turuolukorrale reageerimiseks vaja kehtestada asjakohane majandusmudel, mis kajastab maagaasihoidlate väärtust süsteemi jaoks ja nende panust varustuskindluse tagamisse. Toetusmehhanismide ühepoolne kehtestamine võib moonutada konkurentsi teiste ELi liikmesriikidega. Seepärast tuleks kõikide ELi liikmesriikide suhtes kohaldada rangetel kriteeriumidel põhinevat hüvitamismehhanismi.

5.2.10. *Riiklik kaevandus- ja energeetikaföderatsioon CGT (Fédération nationale des mines et de l'énergie CGT (FNME-CGT)* ([67]))

(213) FNME-CGT hinnangul on Prantsusmaa maagaasihoidlate reformiga suudetud saavutada kaks järgmist eesmärki: energiajulgeoleku tagamine tarbija jaoks õiglase hinnaga ja ülekandesüsteemi nõuetekohase toimimise tagamine, et kindlustada tarne.

(214) FNME-CGT leiab, et kõnealust meedet ei saa käsitada riigiabina. FNME-CGT sõnul ei rahastata hüvitist riigi vahenditest. Lisaks ei kujuta vaatlusalune meede endast ilma vastutasuta kehtestatud siduvat maksu. Peale selle väidab FNME-CGT, et ülekandesüsteemi kasutamise tasu edasisuunamine maagaasi tarbijale esitatavale arvele on kohustuslik ainult selliste tarbijate puhul, kes soovivad reguleeritud tariifidest kasu saada, ning ei ladustamistasudest saadavad vahendid ega hüvitist saavad ettevõtjad ei ole riigi kontrolli all.

(215) FNME-CGT ei leia, et vaatlusalune meede annaks valikulise eelise, sest hoidlakäitajatele on pandud kohustus hoida selline taristu töökorras. Lisaks nähakse regulatsiooniga ette, et käitaja maksab ülemäärase tulu ülekandesüsteemide halduritele tagasi, mis tähendab majandusliku võimaluse kaotamist.

(216) Kui kõnealune meede kvalifitseeritaks riigiabiks, oleks see siseturuga kokkusobiv.

(217) FNME-CGT leiab, et reguleeritud varade hindamise meetod on proportsionaalne varustuskindluse eesmärgiga. Käitajate tulude reguleerimine riigi reguleeriva asutuse kontrollitud ja heakskiidetud kulude alusel on aidanud tagada, et lõpptarbija maksab hinda, mis on eelnevalt läbipaistval viisil kindlaks määratud.

(218) Lisaks kohaldatakse reguleeritud alusvara hindamise meetodit kõigi Prantsusmaal reguleeritavate taristutariifide suhtes, välja arvatud elektrijaotus. Suve- ja talveperioodi hinnavahedel põhineva hindamisega ei oleks suudetud korrigeerida tõrkeid turul, mis ei suutnud hindades kajastada varade kindlustusväärtust. Lisaks sellele viidi käitajate reguleeritud alusvara puudutavate ettepanekute suhtes läbi sõltumatu audit, mille tellis CRE ja mille tulemusel vähendati reguleeritud alusvara esialgset taset. Seejärel võetakse esialgses reguleeritud alusvaras arvesse varade amortiseeritud väärtust. Mõned täielikult amortiseerunud varad on lisatud reguleeritud alusvarale isegi nullväärtusega ega saa seega kasu mingitest tasudest.

(219) FNME-CGT hinnangul on muid põhjuseid, mis võimaldavad järeldada, et meede on proportsionaalne: kohaldamisala korrapärane läbivaatamine PPE poolt; gaasitaristu käitajate kulude hüvitamine sellisel määral, mil need kulud vastavad tõhusate ettevõtjate kuludele; hüvitise sümmeetria, millega välditakse ülemäärase hüvitamise ohtu; ning asjaolu, et reguleerimise eesmärk on maksimeerida hoiustamismahu kasutust ja enampakkumistelt saadavat tulu.

([65]) Energiasektoris tegutsev kaupleja.
([66]) Gaasihoidla käitaja Belgias.
([67]) Prantsuse ametiühingute föderatsioon, mis kuulub töötajate üldkonföderatsiooni (CGT).

(220) FNME-CGT leiab, et meede ei avaldanud negatiivset mõju konkurentsile ja kaubandusele. Esiteks määratakse igale tarnijale makstav hüvitis tema teenuste tarbimise iseloomu põhjal, olenemata sellest, kas tema rajatised asuvad Prantsusmaa territooriumil või naaberriigis, ning seega ei moonuta see tarnijate vahelist konkurentsi. Teiseks ei konkureeri hoiustamine veeldatud maagaasi ja võrkudevaheliste ühendustega, mis pigem täiendavad üksteist. Veeldatud maagaasi terminalidel on spetsiifilised tehnilised omadused ja käitamispiirangud, mis on iseloomulikud veeldatud maagaasi tarneahelale. Kui hoidlate eesmärk on rahuldada tipptarbimisvajadusi, siis veeldatud maagaasi terminalid ja gaasivõrkude vahelised ühendused on maagaasi tarneallikate importimise ja mitmekesistamise viis. Hoidlate ja veeldatud maagaasi terminalide vastastikune täiendavus on võimaldanud hoiustada liidus imporditud veeldatud maagaasi väikeste kuludega, millest saavad kasu maagaasi kasutajad. Kolmandaks ei moonuta kõnealune meede konkurentsi teiste liikmesriikide hoidlakäitajatega, mida tõendab asjaolu, et liidus on kõik hoidlate kasutus- ja ekspluateerimismäärad kasvanud ja jõudnud kõrgele tasemele.

(221) Erinevalt PPEst ei prognoosi FNME-CGT maagaasi tarbimise vähenemist 2 % aastas, sest lisandunud on uusi maagaasi kasutusviise. FNME-CGT juhib tähelepanu varustuskindluse kriteeriumidele, mida kiputakse taristu suuruse puhul sageli unustama, näiteks peamise varustusallika tarneallika äralangemine kuni kuueks kuuks keskmiste ilmastikutingimuste korral.

5.2.11. *GRTgaz* ([68])

(222) GRTgazi sõnul on võrgud ja hoidlad kavandatud ühe tervikuna ning on mõlemad talvise nõudluse katmiseks hädavajalikud. GRTgaz tegi 2018. aasta alguses simulatsioone, mis näitasid, et hoiustamisvajadus on 115–125 TWh, võttes arvesse viimaste talvede ilmastikutingimusi. GRTgaz märgib ka seda, et maksimaalne hoiustamisvõimsus 135 TWh ei ole piisav külmal talvel, mil esineb ka külmaperiood ja mil veeldatud maagaasi ei kasutata.

(223) Aastatel 2012–2018 hoiatas GRTgaz korrapäraselt probleemide eest, mis tulenevad maa-aluste hoidlate ebapiisavast kasutus- ja täitmismäärast, eelkõige seoses ohuga varustuskindlusele ja tarnete pidevusele. GRTgaz leiab ka, et ühtse tsooni loomine 1. novembril 2018 on tugevdanud hoidlate positsiooni Prantsusmaa gaasisüsteemis.

5.2.12. *Hungarian Gas Storage* ([69])

(224) Juba maagaasi hoiustamine on süsteemi jaoks tagatis ja väärtus, nagu näitavad ühingu *Gas Infrastructure Europe* tellimusel tehtud uuringud. Need väärtused ei kajastu turuhinnas ([70]). Seetõttu on vaja sellist reguleerimisvahendit, ([71]) nagu on kehtestatud Prantsusmaal. Prantsusmaa turupõhine süsteem tagab muude paindlikkuse allikatega võrdsed konkurentsitingimused. Ülemäärast hüvitamist välditakse, sest igasugune erinevus reguleeritud tulu ja turult saadava tulu vahel tuleb tagastada. Hüvitise läbipaistvus on tagatud CRE kindlaks määratud tingimustega. Kõnealuse meetme kehtestamise tulemusel ei ole gaasihoidlate turul ega energia väärtusahelas konkurentsimoonutusi. Kõnealune meede on eeskujuks teistele ELi riikidele.

5.2.13. *Total Direct Énergie* ([72])

(225) Nagu EPP dekreedis sätestatud, määrati varustuskindluse tagamiseks vajalike varade ulatuseks 138,5 TWh, samas kui eelmises hoiustamissüsteemis nõutud mahule vastas vaid 90 TWh.

(226) Total Direct Énergie kahtleb ühenduste kasutamise prognoositavas võimsuses 1 585 GWh/päev, samal ajal kui tehniline võimsus on 1 810 GWh/päev. Selline erinevus ei tundu olevat põhjendatud. Lasti tarneaega, mis on kümme päeva, tuleks ajakohastada ja arvesse tuleks võtta kindlaid veeldatud maagaasi tarnelepinguid (mis vähendaksid keskmist tarneaega). Lõpuks, kui võtta arvesse ainult kuus kuni üheksa päeva kestvaid külmalaineid, väheneb veeldatud maagaasi kasutegur.

([68]) Maagaasi põhivõrguettevõtjate võrgustik.
([69]) Gaasihoidla haldur.
([70]) Ühingu Gas Infrastructure Europe (GIE) tellimusel tehtud uuring „Gas Storage Market Failures", Pöyry, september 2017.
([71]) Ühingu Gas Infrastructure Europe (GIE) tellimusel tehtud uuring „Measures for a sustainable gas storage market", FTI-CL Energy, oktoober 2018.
([72]) Energiasektoris tegutsev ettevõtja.

(227) Liiga suur taristu maht tooks automaatselt kaasa liigse tasu hoidlakäitajatele. Esialgse reguleeritud alusvara puhul tuli arvesse võtta juba arvestatud amortisatsiooni. Peale selle on Total Direct Energy arvamusel, et hoidlakäitajate tegevus on tekkinud riskidega võrreldes ületasustatud. Nende tegevus ei ole tegelikult seotud suuremate riskidega kui ülekandesüsteemi haldurite tegevus. Seega ei ole kõrgem tasumäär kuidagi põhjendatud. Sel põhjusel ei tohiks reguleeritud alusvara eest saadav tasumäär olla kõrgem ülekandesüsteemi haldurite tasumäärast, mis on CRE poolt praegu kehtestatud tasemel 5,25 %.

(228) Total Direct Energy leiab samuti, et meetme maht võib moonutada hulgimüügiturgude hinnasignaale, mitte julgustada turuosalisi liituma muude paindlikkusinstrumentidega (nt võrkudevahelised ühendused ja veeldatud maagaas), kuigi need on samavõrra hädavajalikud. Total Direct Energy märgib, et võrkudevaheliste ühenduste võimsusega seotud pikaajalised lepingud lõpevad lähiaastatel, ilma et praegused turusignaalid motiveeriksid neid uuendama.

5.2.14. *Uniper Energy Storage* ([73])

(229) Hoiustamisvõimsuse kättesaadavus on oluline, et tagada kogu maagaasi importimise taristu ohutu ja ökonoomne toimimine. Kuid asjaolu, et turg peaks soodustama hoiustamisvõimsuse täielikku ärakasutamist, ei kajastu maagaasi maa-aluse hoiustamise turutingimustes ([74]). Hoiustamissüsteemide käitajad on juba palju aastaid seisnud silmitsi turuhindade märkimisväärse langusega. Olukorda raskendavad Euroopas valitsevad mitmesugused konkurentsiolukorrad, mis olenevad riiklikest õigusnormidest, mida kohaldatakse hoidlate kättesaadavuse ning turupõhise või reguleeritud paindlikkuse suhtes. Seepärast tuleb riiklikud süsteemid maagaasi hoiustamise reguleerimiseks ühtlustada ([75]).

5.2.15. *Eraõiguslike gaasiettevõtjate kutseliit (Union Professionnelle des Industries Privées du Gaz (UPRIGAZ)* ([76]))

(230) UPRIGAZ tuletab meelde, et Prantsusmaa juba muutis hoiustamist reguleerivat mehhanismi pärast seda, kui ta esitas Conseil d'État'le kaebuse varasema mehhanismi vastu, viidates pädevuse ületamisele. UPRIGAZ leiab, et ajakohastatud mehhanism on asjakohane ja soodustab hoiustatavate varude tegeliku turuväärtuse kujunemist Prantsusmaal.

(231) UPRIGAZ on seisukohal, et Prantsuse ja naaberriikides asuvate veeldatud maagaasi terminalide kasutamise puhul ei saa maagaasi hoiustamist reguleerivat korda pidada takistavaks asjaoluks. Prantsusmaa veeldatud maagaasi terminalide 2017. aasta maht oli 9,6 miljardit m^3. 2018. aasta (11,1 miljardit m^3) ja 2019. aasta (21,5 miljardit m^3) mahud annavad kahtlemata tunnistust suurest nõudlusest Prantsuse veeldatud maagaasi terminalide järele sellel perioodil. Sama võib täheldada ka naaberriikides asuvate veeldatud maagaasi terminalide kohta: mahud kasvasid eriti märkimisväärselt Belgias (1,1 miljardilt m^3-lt 2017. aastal 6,7 miljardi m^3-ni 2019. aastal) ja Madalmaades (0,8 miljardilt m^3-lt 2017. aastal 7,9 miljardi m^3-ni 2019. aastal).

(232) Samuti leiab UPRIGAZ, et Prantsuse ametiasutuste kasutatud metoodika ja eelkõige eeldus, et 100 % kindlast sisendvõimsusest on kättesaadav ühenduspunktides, ei piira konkurentsi.

(233) Lõpuks leiab UPRIGAZ, et kõnealune meede ei anna Prantsuse hoidlakäitajatele põhjendamatut eelist välisriikide käitajate eest.

6. **MEETME HINDAMINE**

6.1. **Riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses**

(234) Riigiabi on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 määratletud kui „igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, olles siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust".

([73]) Gaasihoidla haldur.

([74]) Ühingu Gas Infrastructure Europe (GIE) tellimusel tehtud uuringud: *Gas Storage Market Failures*, Pöyry, september 2017 ja *Value of the gas storage infrastructure for the electricity system*, Artelys, oktoober 2019.

([75]) Ühingu Gas Infrastructure Europe (GIE) tellimusel tehtud uuring „Measures for a sustainable gas storage market", FTI-CL Energy, oktoober 2018.

([76]) UPRIGAZ ühendab ettevõtjaid, kes tegutsevad kogu gaasiahelas või selle osas: Dalkia France, Eni, ENGIE, Equinor, ENGIE Cofely, Naturgy, Total Energie Gaz, Teréga, Total Gaz Électricité Holdings France.

(235) Meede tuleb liigitada riigiabiks, kui on täidetud kõik järgmised tingimused: a) meede peab olema seostatav riigiga ja rahastatav riigi ressurssidest; b) meede peab andma valikulise eelise, millega soodustatakse teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist; ning c) meede peab kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi ning eeldatavalt mõjutama liikmesriikidevahelist kaubandust.

6.1.1. *Riigi ressursid ja riigiga seostatavus*

(236) Et meetmeid saaks käsitada riigiabina Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, peavad need esiteks olema rahastatud otse või kaudselt riigi ressurssidest ja teiseks olema seostatavad riigiga ([77]).

(237) Kõigepealt, mis puudutab tingimust, mille kohaselt peab meetme olema võtnud riik, siis tuleb analüüsida, kas võib asuda seisukohale, et selle meetme võtmisega on seotud riigiasutused ([78]).

(238) Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et reguleerimismehhanism kehtestati 2017. aastal vastu võetud seadusega, ([79]) mille kohaldamisala on kindlaks määratud dekreediga ([80]) ja mille üksikasjad on kindlaks määratud sõltumatu haldusasutuse CRE aruteludega talle seadusega antud pädevuse raames (vt põhjendused 15–17). Eelkõige määrab CRE kindlaks elutähtsa taristu võimsuse enampakkumise korra, hoidlakäitajate lubatud tulu ja ladustamistasu arvutamise meetodi ATRT-tariifide raames. Seega tuleb reguleerimismehhanismi pidada riigiga seostatavaks.

(239) Teiseks, mis puudutab tingimust otsese või kaudse rahastamise kohta riigi ressurssidest, siis tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et selleks, et ühele või mitmele ettevõtjale antud eelist saaks pidada riigiabiks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, ei ole vaja igal juhul tuvastada riigipoolset otsest rahastamist ([81]).

(240) Nimelt on Euroopa Kohus leidnud, et riigi õigusnormidega kehtestatud kohustuslikest maksetest saadavaid vahendeid, mida hallatakse ja jagatakse vastavalt neile õigusnormidele, võib pidada ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigi ressurssideks, isegi kui neid haldavad üksused ei ole avaliku võimu organid ([82]). See, kas need üksused on avalik-õiguslikud või eraõiguslikud, ei ole iseenesest määrav ([83]). Sel juhul on määrav asjaolu, et riik on volitanud need üksused riigi ressurssi haldama, mitte ei ole kehtestanud neile lihtsalt ostukohustust, mida nad peaksid omaenda rahalistest vahenditest täitma ([84]). Kohtuotsuses *ENEA S.A.* leidis Euroopa Kohus, et meedet ei rahastatud riigi ressurssidest, kui sellest meetmest tulenevaid lisakulusid ei olnud võimalik täielikult lõppkasutajatele üle kanda ([85]). Lisaks tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et nende maksete arvutamise korra võib täpselt kindlaks määrata avalik-õigusliku asutuse, näiteks riikliku reguleeriva asutuse määruse või otsusega, välistamata siiski „riigi õigusaktidega kehtestatud kohustuslike maksete“ kvalifitseerimist ([86]).

([77]) Euroopa Kohtu 16. mai 2002. aasta otsus kohtuasjas C 482/99, Prantsusmaa *vs.* komisjon, EU:C:2002:294, punkt 24; 30. mai 2013. aasta otsus kohtuasjas C 677/11, Doux Élevage ja Coopérative agricole UKL-ARREE, EU:C:2013:348, punkt 27; ja 19. detsembri 2013. aasta otsus, Association Vent De Colère! jt, kohtuasjas C 262/12, EU:C:2013:851, punkt 16.

([78]) 19. detsembri 2013. aasta otsus *Association Vent De Colère!* jt, kohtuasjas C 262/12, EU:C:2013:851, punkt 17, ja seal viidatud kohtupraktika.

([79]) 30. detsembri 2017. aasta seadus nr 2017-1839, millega lõpetatakse süsivesinike geoloogiline uurimine ja kaevandamine ning mis sisaldab mitut energia- ja keskkonnaalast sätet.

([80]) PPE dekreet nr 2020-456.

([81]) 16. mai 2002. aasta otsus kohtuasjas C-482/99, Prantsuse Vabariik *vs.* komisjon, EU:C:2002:294, punkt 36; 30. mai 2013. aasta otsus kohtuasjas C-677/11, Doux Élevage ja Coopérative agricole UKL-ARREE, EU:C:2013:348, punkt 34; 28. märtsi 2019. aasta otsus kohtuasjas C 405/16 P, Saksamaa *vs.* komisjon, EU:C:2019:268, punkt 55; ja 20. septembri 2019. aasta otsus kohtuasjas T-217/17, FVE Holýšov I jt *vs.* komisjon, EU:T:2019:633, punkt 105.

([82]) 2. juuli 1974. aasta kohtuotsus, Itaalia *vs.* komisjon (173/73, EU:C:1974:71, punkt 35); 19. detsembri 2013. aasta kohtuotsus, Association Vent De Colère! jt, (C 262/12, EU:C:2013:851, punkt 25); 28. märtsi 2019. aasta otsus kohtuasjas C 405/16 P, Saksamaa *vs.* komisjon, EU:C:2019:268, punkt 58; ja 20. septembri 2019. aasta otsus kohtuasjas T-217/17, FVE Holýšov I jt *vs.* komisjon, EU:T:2019:633, punkt 107.

([83]) 20. septembri 2019. aasta otsus kohtuasjas T-217/17, FVE Holýšov I jt *vs.* komisjon, EU:T:2019:633, punkt 126.

([84]) 28. märtsi 2019. aasta otsus kohtuasjas C 405/16 P, Saksamaa *vs.* komisjon, EU:C:2019:268, punkt 59, ja viidatud kohtupraktika; ja 20. septembri 2019. aasta otsus kohtuasjas T-217/17, FVE Holýšov I jt *vs.* komisjon, EU:T:2019:633, punkt 108.

([85]) 13. septembri 2017. aasta kohtuotsus ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, punkt 30.

([86]) 15. mai 2019. aasta kohtuotsus, Achema jt, C 706/17, EU:C:2019:407, punkt 66.

(241) Kohtuasjas Essent Netwerk Noord ([87]) tehtud otsuses kvalifitseeriti kõnealune meede maksuks ja seega riigi ressursse hõlmavaks meetmeks, kuna riik kehtestas elektrienergia ostjatele seaduse alusel hinnalisa vastavalt tarnitud kilovattitundide arvu objektiivsele kriteeriumile ([88]). Euroopa Kohus rõhutas sellega seoses, et on vähetähtis, kes on maksukohustuslane, kui maksu tasutakse tootelt või sellega seonduvalt vajalikult tegevuselt ([89]).

(242) Lisaks selgitas Euroopa Kohus kohtuasjas EEG 2012 ([90]) tehtud otsuses, et sellest, et tarnijatele rahalise koormuse panemine on vabatahtlik ja see kantakse lõpptarbijale üle üksnes „praktikas“, ei piisa riigi ressursside olemasolu tuvastamiseks.

(243) Kõnealusel juhul tuleb esiteks märkida, et hoidlakäitajate kulude katmine kuulub reguleeriva mehhanismi kohaldamisalasse ülekandesüsteemi kasutustasude kaudu, nagu on ette nähtud süsivesinike seadusega (vt põhjendused 17 ja 104). Seadusega ette nähtud pädevuse raames (vt põhjendus 17) võttis CRE ATRT-tariifides kasutusele hoiustamistariifi, mille eesmärk on rahastada reguleerivat mehhanismi (ladustamistasu) (vt põhjendus 90). Rahastamine katab ka ülekandesüsteemi haldurite hüvitise kogumise ja tagasimaksmise kulud (vt põhjendus 105).

(244) CRE 7. veebruari 2018. aasta resolutsiooni ([91]) kohaselt peavad kõik tarnijad, kellele on määratud kindel tarnevõimsus vähemalt ühele PITD-le, maksma seda ladustamistasu ülekandesüsteemi haldurile, kellega nad on sõlminud tarnelepingu (vt põhjendus 99). Iga tarnija ladustamistasu suurus määratakse CRE kehtestatud metoodika kohaselt kindlaks tema selliste klientide talvise ümbersuunamise alusel, kes on ühendatud üldkasutatavate gaasijaotusvõrkudega ning kelle lepingud ei ole katkestatavad ja kes ei ole end deklareerinud kliendina (vt põhjendus 21). Vastupidiselt huvitatud isikute arvamusele tuleneb eeltoodust, et ladustamistasu on olemuselt tarnijatele seadusega ette nähtud kohustuslik tasu, mitte võimalus, mille summa arvutatakse objektiivse kriteeriumi alusel, milleks on klientide talvine ümbersuunamine CRE kehtestatud meetodi alusel. Need maksed arvutatakse selliselt, et need kataksid ülekandesüsteemi halduri kõik kulud, mis on seotud kõnealuse teenusega.

(245) Seda analüüsi kinnitab asjaolu, et ladustamistasu, mida tarnijad maksavad, tuleb kohustuslikus korras edasi suunata tarbijatele maagaasi reguleeritud müügihindade alusel (vt põhjendused 98–101).

(246) Teiseks maksavad ülekandesüsteemi haldurid süsivesinike seaduse kohaselt reguleeriva mehhanismiga hõlmatud hoidlakäitajatele osa ATRT-tariifide alusel kogutud summadest vastavalt CRE (avalik-õiguslik asutus) kehtestatud korrale. Sellega seoses kehtestab CRE selle osa suuruse ning kogumis- ja tagasimakseteenuse maksumuse (vt põhjendus 90). Seega on ülekandesüsteemi haldurid seadusega määratud ja volitatud koguma ja tagastama hoidlakäitajatele ladustamistasust saadud rahalisi vahendeid. Ülekandesüsteemide haldurid ei saa rahalisi vahendeid vabalt kasutada, kuna neil ei ole mingit otsustusõigust nende vahendite kindlaksmääramise ja otstarbe üle, mis kuuluvad kohustuslikule ümberjaotamisele ja mille suuruse määrab kindlaks CRE.

(247) Järelikult on ATRT-tariifide ladustamistasu, millega tagatakse reguleeriva mehhanismi rahastamine, oma olemuselt nii tarnijatele kui ka tarbijatele seadusega kehtestatud kohustuslik makse, mis põhineb CRE kontrolli all olevatel reguleeritud hindadel. Lisaks sellele haldavad ja jaotavad ülekandesüsteemide haldurid ladustamistasust saadavaid vahendeid. Seetõttu leiab komisjon, et meedet rakendatakse riigi ressurssidest.

6.1.2. *Valikuline eelis*

(248) Mis puutub eelise olemasolusse, siis loetakse väljakujunenud kohtupraktika kohaselt riigiabiks ükskõik mis tüüpi meetmeid, millega soodustatakse kas otse või kaudselt ettevõtjaid või mis annavad majandusliku eelise, mida soodustatud ettevõtjad poleks tavapäraste turutingimuste korral saanud ([92]).

([87]) 17. juuli 2008. aasta kohtuotsus, Essent NEtwerk Noord BV, C-206/06, EU:C:2008:413.
([88]) 17. juuli 2008. aasta kohtuotsus, Essent Netwerk Noord BV, C-206/06, EU:C:2008:413, punktid 47 ja 66.
([89]) 17. juuli 2008. aasta kohtuotsus, Essent NEtwerk Noord BV, C-206/06, EU:C:2008:413, punkt 49.
([90]) 28. märtsi 2019. aasta kohtuotsus, Saksamaa *vs.* komisjon, C-405/16 P, EU:C:2019:268.
([91]) 7. veebruari 2018. aasta resolutsioon nr 2018-022 GRTgazi ja TIGFi maagaasi ülekandesüsteemi kasutamise tariifi muutumise kohta 1. aprillil 2018.
([92]) 17. juuli 2008. aasta kohtuotsus, Essent Netwerk Noord jt, C-206/06, EU:C:2008:413, punkt 79; 27. juuni 2017. aasta kohtuotsus, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, punkt 65; ja 15. mai 2019. aasta kohtuotsus, Achema jt, C 706/17, EU:C:2019:407, punkt 74.

(249) Kõnealusel juhul võimaldab reguleeriv mehhanism reguleeritud hoidlakäitajatel saada tagatud tulu ehk „lubatud tulu“, mille CRE on kehtestanud eesmärgiga tagada nende kulude hüvitamine, mis vastavad „tõhusa ettevõtja“ kuludele, ja tavapärase tulu saamine investeeritud kapitalilt (vt põhjendus 21 eespool). See lubatud tulu on tagatud hoidlakäitajate otse saadud tuluga ja, kui see tulu on lubatud tulust väiksem, hoiustamishüvitisega, mida maksavad ülekandesüsteemide haldurid. Seega ei ole reguleeritud hoidlakäitajad, kelle võimalik kahju hüvitatakse, enam tavapärastest turutingimustest ohustatud. Seetõttu leiab komisjon vastupidiselt huvitatud isikute väidetele, et oluliste hoidlate käitajatel on majanduslik eelis.

(250) Mis puutub eelise valikulisusesse, siis Euroopa Kohtu otsuse kohaselt tuleb selle tingimuse hindamiseks kindlaks teha, kas konkreetset õiguslikku raamistikku arvestades on liikmesriigi meede selline, et see soodustab „teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist“ võrreldes teiste ettevõtjatega, kes on asjaomase abikava eesmärki arvestades võrreldavas faktilises ja õiguslikus olukorras ning keda koheldakse erineval viisil ([93]).

(251) Käesoleval juhul kohaldatakse reguleerivat mehhanismi üksnes maagaasi maa-aluse hoiustamise taristu suhtes, mida peetakse vajalikuks varustuskindluse tagamiseks Prantsusmaa territooriumil keskmises ja pikas perspektiivis. Nende oluliste hoidlate täielik loetelu on sätestatud dekreediga (vt põhjendus 19).

(252) 2018.–2019. aasta talvel hõlmas see loetelu üleminekumeetmena kõiki Prantsusmaa territooriumil asuvaid hoidlaid (vt põhjendus 16). Praegu kehtiva reguleeriva mehhanismi kohaselt hõlmab oluline taristu ajavahemikul 2019–2023 kõiki Prantsusmaa territooriumil asuvaid töökorras hoidlaid, mis jätab välja kolm reservi jäetud taristut ja kaks maagaasi hoiustamise projekti (vt põhjendused 49 ja 50). Praeguses PPEs nähakse ka ette, et PPE järgmise läbivaatamise käigus vähendatakse oluliste taristute loetelu (vt põhjendus 52).

(253) Seega on reservi jäetud maagaasihoidlad reguleeriva mehhanismi kohaldamisalast välja jäetud. Lisaks eeldab Prantsusmaa, et praegu töötavad hoidlad jäetakse tulevikus välja, sest PPE prognoosib maagaasi tarbimise vähenemist. Peale selle on välja jäetud ka teiste liikmesriikide, eelkõige naaberliikmesriikide hoidlakäitajad. Samuti on välja jäetud muude paindlikkusinstrumentide käitajad, kes aitavad samuti kaasa varustuskindluse tagamisele, näiteks veeldatud maagaasi terminalide käitajad või võrkudevaheliste ühenduste käitajad.

(254) Seega, isegi kui valikulise eelise olemasolu analüüsitaks riigi tasandil ja see oleks seotud üksnes maagaasi hoiustamise taristuga, leiab komisjon vastupidiselt huvitatud isikute seisukohtadele, et kõnealune meede annaks valikulise eelise, kuna see eelis laieneb praeguses EPP loendis sisalduva olulise hoiustamistaristu käitajatele.

(255) Järelikult võib kõnealune meede soodustada teatud ettevõtjaid võrreldes teistega, kes on selle korra eesmärki arvestades tegelikult ja õiguslikult sarnases olukorras.

6.1.3. *Mõju liikmesriikidevahelisele konkurentsile ja kaubandusele*

(256) Mis puudutab võimalikku mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele, siis Euroopa Kohtu praktika kohaselt võib asjaolu, et selline majandussektor nagu maagaasisektor on liidu tasandil liberaliseeritud, iseloomustada abi tegelikku või võimalikku mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele ([94]).

([93]) 14. jaanuari 2015. aasta kohtuotsus, Eventech, C-518/13, EU:C:2015:9, punktid 53–55, ja 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsus, komisjon *vs.* World Duty Free Group jt, C-20/15 P ja C-21/15 P, EU:C:2016:981, punkt 54.

([94]) 5. märtsi 2015. aasta kohtuotsus, Banco Privado Português ja Massa Insolvente do Banco Privado Português, C-667/13, EU:C:2015:151, punkt 51; 18. mai 2017. aasta kohtuotsus, Fondul Proprietatea, C-150/16, EU:C:2017:388, punkt 34; ja 15. mai 2019. aasta kohtuotsus, Achema jt, C 706/17, EU:C:2019:407, punkt 94.

(257) Kõnealusel juhul saavad Prantsusmaa oluliste hoidlate käitajad tänu reguleeriva mehhanismi kehtestamisele eelise oma konkurentide ees. See puudutab eelkõige teiste liikmesriikide hoidlakäitajaid, isegi kui arvestada, et turg on piirkondlik, nagu mõned väidavad. Huvitatud isikute märkused ei võimalda komisjonil välistada meetme mõju maagaasi hoiustamisele naaberriikides, eelkõige Belgias, kus maagaasi hoiustamise eest ei ole tagatud tasu ette nähtud.

(258) Samuti ei saa komisjon välistada muude paindlikkusinstrumentide, nagu veeldatud maagaasi terminalide ja võrkudevaheliste ühenduste käitajate mõju käitajatele. Isegi kui nad tegutsevad ka lubatud tulu alusel, nagu huvitatud isikud on märkinud, ei täienda riik nende tulu samal viisil.

(259) Kuna maagaasiturg on liidu tasandil liberaliseeritud, võib selle sektori ettevõtjale antud mis tahes eelis mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust. Seetõttu leiab komisjon, et meede võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.

(260) Kõnealusel juhul on vaatlusaluse meetme eesmärk tagada oluliste hoidlate käitajatele teatav sissetulek. Komisjon leiab, et meede võib moonutada konkurentsi.

6.1.4. *Järeldus kõnealuse meetme riigiabiks kvalifitseerimise kohta*

(261) Põhjendustes 234–260 esitatud põhjustel leiab komisjon, et kõnealune meede on riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 tähenduses.

6.2. **Riigiabi ebaseaduslikkus**

(262) Hoidlakäitajate lubatud tulude kehtestamisega alates 1. jaanuarist 2018, enampakkumiste korraldamisega ja ladustustasu kehtestamisega ATRT-tariifides 1. aprillist 2018, rakendasid Prantsusmaa ametiasutused riigiabina käsitatava reguleeriva mehhanismi.

(263) Prantsuse ametiasutused ei teavitanud komisjoni kõnealusest meetmest enne selle rakendamise alguskuupäeva. Sellega rikkus Prantsusmaa ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3. Seetõttu leiab komisjon, et kõnealust meedet on rakendatud ebaseaduslikult.

6.3. **Riigiabi kokkusobivus siseturuga**

6.3.1. *Õiguslik alus kõnealuse meetme kokkusobivuse hindamiseks*

(264) Prantsusmaa rakendatud maagaasihoidlate reguleerimise mehhanismi eesmärk on soodustada maagaasi hoiustamisega seotud majandustegevuse arengut, et tagada maagaasi varustuskindlus keskmises ja pikas perspektiivis.

(265) Komisjon märgib, et see on esimene kord, kui hinnatakse maagaasihoidlate reguleerimise mehhanismi kokkusobivust siseturuga.

(266) Selline meede ei ole ette nähtud keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunistes ([95]) ega üheski muus komisjoni suunises.

(267) Reguleeriva mehhanismi siseturuga kokkusobivuse hindamisel tuleb lähtuda ELi toimimise lepingu sätetest ja eelkõige ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktist c, milles on sätestatud, et siseturuga kokkusobivaks võib pidada abi teatud majandustegevuse arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.

([95]) Komisjoni teatis – Keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunised aastateks 2014–2020 (ELT C 200, 28.6.2014, lk 1).

(268) Seega selleks, et abi tunnistataks kokkusobivaks, peab see esiteks olema suunatud teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamisele ja teiseks ei tohi see mõjutada ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega ([96]).

(269) Esimese tingimuse raames uurib komisjon, kas abikava eesmärk on teatud majandustegevuse arengu soodustamine. Teise tingimuse raames võrdleb komisjon kavandatava abi positiivset mõju sellise tegevuse arengule, mille toetamiseks abi on mõeldud, negatiivse mõjuga, mida abi võib avaldada siseturule seoses konkurentsimoonutustega ja abi ebasoodsa mõjuga kaubandusele.

6.3.2. *Majandustegevuse arengu soodustamine*

6.3.2.1. Arendatav majandustegevus

(270) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaselt peab abi selleks, et seda saaks pidada siseturuga kokkusobivaks, soodustama teatava majandustegevuse arengut ([97]). Abil peab olema asjaomasele ettevõtjale või asjaomastele ettevõtjatele ergutav mõju, mis muudab nende käitumist nii, et see soodustaks majandustegevuse arengut, mida ilma abita ei toimuks või toimuks piiratult või muul viisil. Abiga ei tohi subsideerida selliseid majandustegevusega seotud kulusid, mida äriühing teeks niisamagi, ning sellega ei tohi hüvitada majandustegevuse tavalist äririski.

(271) Vaatlusalusel juhul on abi kaudu arendatav majandustegevus maagaasi hoiustamine Prantsusmaal.

(272) Reguleeriva mehhanismi eesmärk on muuta maagaasihoidlate käitajate majanduskäitumist. Prantsuse ametiasutused märkisid, et kui Prantsusmaa ei oleks kehtestanud reguleerivat mehhanismi ja oleks tühistanud varasema hoiustamiskohustuste süsteemi, oleks hoidlakäitajate küsitav hind väga lähedane maagaasi müügihindade erinevusele. Hinnavahed on alates 2009. aastast vähenenud. Selle tulemusena ei võimaldanud küsitud hinnad hoidlakäitajatel enam katta oma kulusid enne reformi rakendamist. Pärast maagaasihoidlate kasumlikkuse vähenemist Prantsusmaal jäeti kolm maagaasihoidlat 2014. ja 2015. aastal reservi (vt põhjendus 10). Prantsusmaa tegi seejärel kindlaks reaalse ohu, et ettevõtjad vähendavad veelgi turul pakutavat hoiustamisvõimsust ja jätavad täiendavad hoiustamisrajatised reservi.

(273) Komisjon märgib ka, et hoidlate täituvusmäär on vähenenud. 2017.–2018. aastal registreeriti tõepoolest ainult 63 % salvestusmahust. Liitumismäära vähenemine tõi seega kaasa ettevõtjate tulude edasise vähenemise.

(274) Reformi tulemusena on kasutusmäärad kasvanud, nii et ajavahemikul 2018–2019 ja 2019–2020 oli hoiustamisvõimsuse kasutusmäär 93 %.

(275) Vastupidise stsenaariumi korral oleks ilma reguleeriva mehhanismi kehtestamiseta olnud oht, et maagaasi hoiustamisega seotud majandustegevuse areng Prantsusmaal märkimisväärselt väheneb. Alates reformi rakendamisest on hoidlakäitajate lubatud tulu ja kohustus teha oma hoiustamisvõimsused enampakkumiste kaudu kättesaadavaks soodustanud hoidlakäitajate majandustegevuse arengut.

(276) Seepärast leiab komisjon, et reguleeriv mehhanism soodustab Prantsusmaal maagaasi hoiustamisega seotud majandustegevuse arengut.

6.3.2.2. Abikava vastavus liidu õiguse muudele sätetele

(277) Komisjon märgib, et kõnealune meede ja arendatav majandustegevus on kooskõlas liidu õiguse sätetega.

([96]) 22. septembri 2020. aasta otsus kohtuasjas C-594/18 P, Austria *vs.* komisjon (Hinkley Point C), EU:C:2020:742, punkt 19.

([97]) Nagu on kinnitatud hiljutises Euroopa Kohtu 22. septembri 2020. aasta otsuses, Austria *vs.* komisjon, EU:C:2020:742.

(278) Energiavaldkonnas peab iga maks, mille eesmärk on rahastada riigiabimeedet, vastama ennekõike ELi toimimise lepingu artiklitele 30 ja 110. Kõnealusel juhul on ladustamistasu kindlalt seotud hoidlakäitajatele antava toetusega (vt põhjendus 246). Maks, mida kohaldatakse samade kriteeriumide alusel nii kodumaiste kui ka imporditud kaupade suhtes, võib sellegipoolest olla ELi asutamislepingu kohaselt keelatud, kui selle tulu eesmärk on toetada tegevust, mis soodustavad eelkõige kodumaiseid maksustatud kaupu.

(279) Ühest küljest tasuvad kõnealusel juhul ladustustasu tarnijad, kes kasutavad maagaasi ülekandesüsteemi, seejuures on suur osa maagaasist imporditud, olenemata sellest, kas tarnijad on Prantsusmaalt või mitte (vt põhjendused 98–100). Teisest küljest on abisaajad maagaasihoidlate käitajad. Prantsuse ja välismaistel tarnijatel on diskrimineerimist vältiv juurdepääs maagaasihoidlate käitajate korraldatud enampakkumistele (vt põhjendus 20). Seega ei ole tegemist olukorraga, kus maksustamine tooks konkreetselt kasu maksustatud kodumaistele toodetele. Seega on ELi toimimise lepingu artiklid 30 ja 110 täidetud.

(280) Lisaks, nagu on kirjeldatud põhjenduses 12, võib liikmesriik direktiivi 2009/73/EÜ artikli 33 kohaselt rakendada hoidlate reguleerimist. Maagaasi hoiustamine on samuti osa meetmetest, mida liikmesriigid võivad kehtestada, et tagada määrusest (EL) 2017/1938 tulenevate kohustuste täitmine kõnealuses määruses sätestatud tingimustel, eelkõige kohustus tagada oma riigi tarbijatele varustuskindlus, võttes samal ajal arvesse maagaasi siseturu nõuetekohast ja järjepidevat toimimist.

6.3.2.3. Järeldus majandustegevuse arengu soodustamise kohta

(281) Eespool toodut silmas pidades leiab komisjon, et kõnealune meede aitab kaasa maagaasi hoiustamisega seotud majandustegevuse arengule Prantsusmaal kooskõlas muude Euroopa õigusnormidega.

6.4. **Abi negatiivne mõju ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega**

(282) Komisjon hindab, kas abi negatiivne mõju mõjutab ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega. Kõigepealt kirjeldab komisjon üksikasjalikult abi positiivset mõju, võttes arvesse ka ühist huvi, ning seejärel hindab komisjon elemente, mis võimaldavad piirata abi negatiivset mõju kaubandusele, nimelt abi vajalikkust, asjakohasust, proportsionaalsust ja läbipaistvust. Selle analüüsi põhjal teeb komisjon kindlaks ülejäänud mõju kaubandusele, enne kui kaalub abi positiivset ja negatiivset mõju siseturule.

6.4.1. *Abi positiivne mõju*

(283) Nagu on märgitud põhjendustes 270–276, on abikaval positiivne mõju Prantsusmaa maagaasihoidlate majandustegevuse arengu soodustamisele.

(284) Komisjon märgib ka, et maagaasihoidlate majandustegevuse arengul on keskmises ja pikas perspektiivis positiivne mõju maagaasi varustuskindlusele Prantsusmaal. Hoiustamine on vajalik, et tagada võrgu suutlikkus rahuldada nõudlust külmaperioodil ja tagada ülekandeteenuse osutamine ülekandesüsteemi ülekoormuse ajal.

(285) Seoses külmaperioodidega on Prantsusmaa teinud simulatsioone maagaasi nõudluse ning keskmise ja pika perspektiivi tarnevõimsuse kohta. Seega hinnati gaasinõudlust külmaperioodideks, mis kestavad 1–30 päeva, mida esineb Prantsusmaal kord viiekümne aasta jooksul (vt põhjendus 25). Prantsuse ametiasutused on arvesse võtnud mitmeid eeldusi maagaasi tarbimise arengu kohta järgmise kümne aasta jooksul. Nad eeldasid lõpuks, et tarbimine väheneb ajavahemikul 2018–2028 2 % (vt põhjendus 26). Samuti hindasid nad katkestamismeetmete mõju, mida ei ole siiski veel rakendatud (vt põhjendus 28).

(286) Tarnimise osas võtsid Prantsuse ametiasutused arvesse erinevate maagaasiallikate kättesaadavuse parameetreid. Eelkõige eeldasid nad olemasolevate kindlate ühendusvõimsuste 100 % kasutamist ning veeldatud maagaasi tarnimist veeldatud maagaasi terminalidest 10-päevase tarneajaga uute lastide puhul (vt põhjendused 33–38).

(287) See metoodika näib olevat kooskõlas varasemate andmete ja kättesaadavuse prognoosidega analüüsi tegemise ajal.

(288) Prantsuse ametiasutuste hinnangute kohaselt peaks maagaasivaru voolumahu vajadus olema 2 376 GWh päevas, mis vastab 45 % täituvusele kasulikust mahust, et tulla toime külmaperioodidega ajavahemikul 2019–2025.

(289) Kuid nagu on märgitud põhjenduses 10, on alates 2009. aastast täheldatud hinnavahede vähenemist, mis tõi kaasa hoidlate kasutusmäära vähenemise allapoole taset, mis on vajalik varustuskindluse tagamiseks, ning kolme rajatise reservi jätmise isegi olukorras, kus tarnijatel on maagaasi hoiustamise kohustus.

(290) Seega näib, et gaasihoidlate turu tavapärane toimimine ei võimalda tagada Prantsusmaa nõutava varustuskindluse taseme tagamiseks vajalikuks peetava hoiustamistaristu käitamise jätkamist. Abikava eesmärk on seega soodustada maagaasihoidlate arendamist Prantsusmaal, mida turu tavapärane toimimine üksinda ei tagaks.

6.4.2. *Abikava negatiivse mõju piiramine siseturul*

(291) Menetluse algatamise otsuses tegi komisjon kindlaks, et Prantsusmaa ametiasutuste kehtestatud abikava võib mõjutada järgmisi turge: i) Prantsusmaa ja teiste liikmesriikide maagaasitarnijad, ii) maagaasihoidlate käitajad ning veeldatud maagaasi ettevõtjad ja võrkudevaheliste ühenduste käitajad ning iii) Prantsusmaa ja teiste liikmesriikide maagaasihoidlate käitajad.

(292) Komisjon on hinnanud tegureid, mis võivad kaasa aidata kõnealuse meetme negatiivse mõju piiramisele, nimelt selle mehhanismi vajalikkust, asjakohasust ja proportsionaalsust ning läbipaistvust.

a) Abikava vajalikkus

Komisjon leiab, et riigi sekkumine on vajalik, kui selline sekkumine võib konkreetses olukorras tuua kaasa märkimisväärse paranemise, mida turu tavapärane toimimine üksi ei tooks kaasa näiteks täpselt määratletud turutõrke kõrvaldamisega.

(293) Nagu on märgitud põhjenduses 10, on hinnavahed alates 2009. aastast vähenenud ja hoidlakäitajad ei suutnud enam oma kulusid katta. Prantsusmaa maagaasihoidlate majandustegevus oli märkimisväärse vähenemise ohus. Teisest küljest on pärast reformi rakendamist maagaasi hoiustamise määr Prantsusmaal tõusnud.

(294) Seetõttu järeldab komisjon, et reform oli vajalik Prantsusmaa maagaasihoidlate tegevuse arendamise soodustamiseks.

b) Abikava asjakohasus

(295) Abi on asjakohane poliitikavahend majandustegevuse soodustamiseks, kui sama tulemust ei ole võimalik saavutada muude vähem konkurentsi moonutavate poliitikavahendite abil.

(296) Prantsusmaa on kavandanud mitmeid alternatiivseid vahendeid, kuid need ei hõlbustaks samal viisil Prantsusmaa maagaasihoidlate majandustegevuse arengut ega tagaks samal tasemel varustuskindlust järgmistel põhjustel.

(297) Esiteks ei oleks tarnijatele kehtestatud ladustamiskohustuste varasema korra säilitamine taganud varustuskindlust. Kuna hinnavahe on võrreldes ladustamisvõimsuse kuludega oluliselt vähenenud, on tarnijate motivatsioon võimsust reserveerida oluliselt vähenenud, mille tulemusena on kolmes tegevuskohas tegevus peatatud. Teistes kohtades tegevuse peatamine oleks olnud problemaatiline, kuna ladustamisvajaduse hindamine näitas, et pikaajalise külmalaine korral on varustuskindluse tagamiseks vaja kõiki rajatisi. Lisaks olid säilitamiskohustuse süsteemi raames ladustamise kogukulud suuremad ([5–8 eurot/MWh 2016. ja 2017. aastal]) kui regulatiivse mehhanismi raames (5,6 eurot/MWh pärast reformi).

(298) Teiseks ei oleks gaasivõrgu ja ühenduste tugevdamine usaldusväärne alternatiiv ka seetõttu, et need meetmed on võrreldes olemasoleva hoidlataristu kasutamisega kallid. Igal juhul ei lahendaks seda liiki investeeringud võimalikku maagaasi nappust külmaperioodi ajal ega oleks keskpikas perspektiivis kättesaadavad.

(299) Samuti ilmneb Prantsusmaa esitatud teabest, et veeldatud maagaasi kasutamise suurendamine ei näi olevat usaldusväärne alternatiiv varustuskindluse tagamiseks. Olemasolevad veeldamisterminalid töötavad maksimaalsele võimsusele lähedasel tasemel, et korvata märkimisväärseid investeerimiskulusid. Lisaks on peaaegu kõigi veeldatud maagaasi lastide kohta nende projektide kapitalimahukuse tõttu sõlmitud pikaajalised lepingud ning seetõttu müüakse need maha juba enne tootmist. Peale selle selgitab maagaasi hoiustamise väiksem kulu veeldatud maagaasi hoidlate vähest arengut kogu maailmas. Seega on lühikeses perspektiivis saadaolev veeldatud maagaasi kogus väike.

(300) Kolmandaks selgitas Prantsusmaa, et rahuldavaks alternatiiviks ei saa pidada ka puhthalduslikku karistuste süsteemi, mida kohaldatakse tarnijate suhtes lõpptarbijatele maagaasi tarnimata jätmise eest. Selline süsteem kujutab endast tõepoolest teostatavusprobleemi, kuna Euroopa gaasiturgude tasakaalustamine toimub iga päev. Koormuse vähendamise meetmed, mida võrguettevõtja rakendab võrgu surve kriitilise vähenemise korral, viiksid sellele järgneva maagaasikaubanduseni, mis muudaks tarnija esialgse vaikimisi tuvastamise äärmiselt keeruliseks. Samuti ei ole tarnekatkestusest mõjutatud kliendid tingimata kohustusi mittetäitva tarnija kliendid. Sellega seoses väidab Prantsusmaa, et eelnevatele sanktsioonidele tuleks eelistada eelnevaid meetmeid.

(301) Neljandaks kehtib sama koormuse vähendamise või katkestamismeetmete kohta. Prantsusmaa ametiasutuste sõnul on koormuse vähendamine viimane abinõu tarnekriisi korral ja mitte paindlikkusmehhanism, mille tõhusus sõltub sellest, kas tarbija järgib võrguoperaatori antud koormuse vähendamise korraldust, kuna automaatset koormuse vähendamist ei ole võimalik kaugteel ellu viia. Olulise hoidlataristu reguleerimise mehhanismi eesmärk on vältida tarnekriise, mis nõuavad koormuse vähendamist. Katkestamismeetmed, mis käsitlevad suure ohutaseme ja väikese esinemistõenäosusega riske, nagu külmaperioodid, olid reformi ajal veel lõplikult kindlaks määramata ning neid võeti arvesse maagaasi nõudluse hindamisel. Teisest küljest ei oleks katkestamismeetmed sobivad, et tulla toime ülekoormuse riskidega, mida iseloomustab väiksem oht, aga suurem tõenäosus.

(302) Neid tegureid silmas pidades leiab komisjon, et reguleeriv mehhanism on sobiv vahend maagaasi hoiustamise arengu soodustamiseks ja varustuskindluse tagamiseks.

c) Abikava proportsionaalsus

(303) Abi peetakse proportsionaalseks, kui selle summa on piiratud minimaalse vajalikuga, et piirata selle mõju siseturule.

(304) Käesoleval juhul saavad hoidlakäitajad reguleeriva mehhanismi alusel tagatud tulu. Selleks et hinnata reguleeriva mehhanismi proportsionaalsust, on vaja hinnata hoidlakäitajate lubatud tulu arvutamise meetodi proportsionaalsust, mida on kirjeldatud põhjendustes 59–81.

(305) Komisjon väljendas menetluse algatamise otsuses komisjon kahtlust seoses CRE sõltumatu majandusliku hinnanguga reguleeritud alusvara turuväärtusele reguleeriva mehhanismi rakendamise ajal. See oleks võinud komisjoni arvates seada kahtluse alla abikava proportsionaalsuse.

(306) Kuigi see hindamine põhineb peamiselt varade bilansilisel brutoväärtusel ja amortisatsioonil, on Prantsusmaa ja abisaajad suutnud tõendada, et CRE viis 31. detsembri 2016. aasta seisuga läbi algse reguleeritud alusvara põhjaliku ümberhindamise. CRE kontrollis, kas ettevõtjate taotletud amortisatsiooniperioodid vastasid nende varasemates raamatupidamisaruannetes märgitud perioodidele ja tööstusharu standardandmetele, mida võis täheldada teistes riikides. Eelkõige seadis CRE kahtluse alla puhvergaasi amortisatsiooniperioodi. Nagu on märgitud põhjenduses 73, lükkas CRE tagasi 250 aasta pikkuse amortisatsiooniperioodi taotluse ja kehtestas selle asemel puhvergaasi 75 aasta pikkuse amortisatsiooniperioodi. CREd abistasid esialgse reguleeritud alusvara kindlaksmääramisel ka välised majanduskonsultandid. Komisjon märgib, et nende analüüside põhjal valis CRE kolme käitaja jaoks esialgse reguleeritud alusvara summas 4,8 miljardit eurot, mis on 13 % vähem kui ettevõtjate taotletud reguleeritud alusvara (vt tabel 4 põhjenduses 77).

(307) Komisjon märgib ka, et alternatiivsete meetodite kasutamine, näiteks hoidlakäitajate väärtus nende aktsionäride kontodel, hiljutistes tehingutes arvesse võetud väärtused või Teréga uuringus PwC poolt kasutatud diskonteeritud rahavoogude meetodi kasutamine, toob kaasa sarnased varade väärtused (vt põhjendused 76, 129 ja 160).

(308) Lisaks ei hõlma hinnavahedel põhineva väärtuse kohaldamine väärtust, mida maagaasi hoiustamine kujutab võrgu jaoks varustuskindluse seisukohast. See näitaja ei kajasta seega keskpikka ja pikaajalist arengut piisavalt, et olla kasulik näitaja sellise reguleerimismehhanismi jaoks, millega on käesolevas asjas tegu ja mille eesmärk on tagada varustuskindlus keskpikas ja pikas perspektiivis.

(309) Märkustes, mille komisjon menetluse käigus sai, täpsustati, et ettevõtjate tulude ajalooline rekonstrueerimine ei pruugi olla täielik, kui puuduvad kättesaadavad andmed ja see on vastuolus õiguse üldpõhimõtetega.

(310) Komisjon märgib ka, et ladustamistasu eesmärk on hüvitada ettevõtjatele nende kulud, kuivõrd need kulud vastavad „tõhusate ettevõtjate“ kuludele. Selleks vaatab CRE läbi operaatorite poolt iga tariifiperioodi alguses taotletud hüvitise ja kontrollib igal aastal ettevõtjate kavandatud investeeringuid (vt põhjendus 82). Hüvitis sisaldab ka elementi iga-aastaste tasude ja tulude reguleerimiseks. Komisjon märgib, et 2018.–2019. aastal võttis CRE arvesse üksnes kulusid, mida peetakse tõhusaks, ning et alates ATS 2-st on paljud kuluartiklite puhul olnud stiimul kulusid kontrolli all hoida: tegevuskulude ja investeerimiskulude kontrollimise ning teenuse kvaliteedi reguleerimise stiimulite reguleerimine (vt põhjendused 60, 61, 65, 83, 84 ja 85).

(311) Meetod, millega määratakse kindlaks maagaasihoidlate kapitali kaalutud keskmine hind ja juurdehindlus seoses GRTgaz-i viitemääraga, on piisav.

(312) Seepärast järeldab komisjon, et CRE kehtestatud tasustamismeetod ja eelkõige reguleeritud varade hindamine toob kaasa proportsionaalse hüvitise, et piirata abikava mõju siseturule.

d) Abikava läbipaistvus

(313) Komisjon leiab, et põhjenduses 111 loetletud Prantsusmaa kohustused tagavad abikava läbipaistvuse.

6.4.3. *Konkurentsile ja kaubandusele avalduva negatiivse mõju vältimine*

(314) Komisjon leiab, et abimeede vähendab negatiivset mõju konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele, kui selline mõju on piisavalt väike, et meetme üldine tasakaal oleks positiivne.

(315) Menetluse algatamise otsuses ei saanud komisjon välistada, et mehhanism võib põhjustada konkurentsimoonutusi, mis ulatuvad kaugemale minimaalsest negatiivsest mõjust, mida õigustab abikava kehtestamine i) Prantsusmaa ja teiste liikmesriikide maagaasitarnijate, ii) maagaasihoidlate haldurite ja veeldatud maagaasi ettevõtjate ning võrkudevaheliste ühenduste haldurite ning iii) Prantsusmaa ja teiste liikmesriikide maagaasihoidlate haldurite vahel.

(316) Esiteks, mis puudutab käesolevas asjas maagaasi tarneturge, siis ei leia komisjon, et abikava moonutaks konkurentsi Prantsuse tarnijate ja teistest liikmesriikidest pärit maagaasi tarnijate vahel, kuna enampakkumised on samadel tingimustel avatud kõikidele maagaasi tarnijatele, olenemata sellest, kas nad asuvad Prantsusmaal või mõnes teises liikmesriigis. Lisaks on mõned huvitatud isikud oma märkustes kinnitanud, et sama tarneteenuse puhul kohaldatakse sama maagaasi ülekandevõrkude kasutamise tasu Prantsuse tarnijatele ja teistest liikmesriikidest pärit tarnijatele. Seega ei olnud komisjonil võimalik tuvastada konkurentsimoonutusi Prantsuse ja teiste liikmesriikide maagaasitarnijate vahel.

(317) Teiseks, mis puudutab Prantsusmaa hoidlakäitajate ja alternatiivsete paindlikkusinstrumentide pakkujate vahelisi konkurentsimoonutusi, siis leiavad Prantsusmaa ametiasutused ja huvitatud isikud, et muud vahendid on maagaasi hoiustamise ebatäiuslikud asendajad, kui need toimivad erineva aja jooksul ja võivad olla vajalikud erinevates olukordades. Näiteks külmalaine korral saab veeldatud maagaasi terminalide võimsust mobiliseerida ainult juhul, kui mahutites on veeldatud maagaasi. Seda piiratud võimsust ei olnud võimalik mobiliseerida rohkem kui viis päeva

parimatel võimalikel tingimustel. See ajavahemik on siiski lühem kui keskmise külmalaine kestus, mistõttu ei ole piisavalt aega saabuva lasti mobiliseerimiseks piisavalt kiiresti, et vältida väljastuse katkestusi. Lisaks sõltub veeldatud maagaasi terminalide tõhusus võrgu ülekoormuse korral nende geograafilisest lähedusest tarbimispunktidele.

(318) Mitu kolmandat isikut juhtis tähelepanu ka sellele, et veeldatud maagaasi terminalide liitumine ja maagaasi hoiustamine ei oleks konkureerivad. Nad selgitavad, et veeldatud maagaasi import Euroopasse ja Prantsusmaale on alates abikava kehtestamisest 2018. aastal märkimisväärselt suurenenud. ~ 21,5 Bcm veeldatud maagaasi impordi tase Prantsusmaale oli 2019. aastal rekordiliselt kõrge.

(319) Mis puudutab võrkudevahelisi ühendusi, siis kinnitavad saadud märkused, et need on peamiselt impordivahendid. Huvitatud isikud märgivad, et hoiustamise puudumisel oleks vaja suurendada võrkudevahelisi ühendusi, et oleks võimalik tagada maagaasi tarnimine Prantsusmaa territooriumile tipptarbimise ajal. See ei oleks tõhus. Pidades silmas maagaasi tarbimise prognoositud vähenemist Prantsusmaal, ei ole kavas rajada uusi ühendusi. Täiendavate ühenduste ehitamise ja võrgu tugevdamise kulud oleksid tegelikult suuremad kui vaidlusaluse abikava kulud.

(320) Lisaks ei mõjuta maagaasi hoiustamine võrkudevaheliste ühenduste kaudu kulgeva maagaasi kogumahtu, mis sõltub Prantsusmaal tarbitava maagaasi kogusest. Huvitatud isikud viitavad siiski Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti (edaspidi „ACER“) aruandele, ([98]) milles rõhutatakse, et hoidlates oleva maagaasi rohkus minimeerib importi tarbimise tipphetkedel, mis tavaliselt esinevad siis, kui maagaasi hind on kõrgeim.

(321) Nagu huvitatud isikud on märkinud, on komisjon korduvalt ja ilma otsuseta kaalunud asjakohase maagaasi ülekandetaristu, sealhulgas võrkudevaheliste ühenduste, maagaasihoidlate, veeldatud maagaasi terminalide ja taasgaasistamistaristu turu olemasolu. Komisjon tunnistab, et erinevad paindlikkusinstrumendid võivad pakkuda täiendavaid teenuseid, välistamata täielikult maagaasi hoiustamise mõju veeldatud maagaasi terminalidele ja ühendustele. Komisjon ei leidnud siiski märkimisväärseid konkurentsimoonutusi.

(322) Kolmandaks võib abikava põhjustada konkurentsimoonutusi võrreldes teistes liikmesriikides, eelkõige Prantsusmaa naabruses asuvates liikmesriikides asuvate hoidlakäitajatega. Võrkudevaheliste ühenduste tõttu on see oht eriti oluline eelkõige Belgia ja Saksamaa jaoks.

(323) Belgia CREG teatas komisjonile, et pärast regulatiivse mehhanismi kasutuselevõtmist langes ainsa Belgia hoidla Loenhouti koormustegur 84 %-lt (2017.–2018. aasta talvel) 54 %-le (2018.–2019. aasta talvel). Seejärel tõusis täituvus 2019.–2020. aasta talvel 97 %ni. 2018.–2019. aasta täituvus vastas pikaajalistele lepingutele. CREG osutab mõjule, mis tuleneb Prantsusmaal tasustamismehhanismi kehtestamisest (vt põhjendused 195–200). Kuigi täitumine järgmisel talvel taas suurenes, ei võimalda see komisjonil välistada mõju maagaasi hoiustamisele naaberriikides. Komisjon märgib siiski, et Loenhouti käitaja Fluxys ei maini, et reguleerival mehhanismil on tema tegevusele oluline mõju (vt põhjendus 212).

(324) Lühiajalises perspektiivis piirab naaberliikmesriikide ettevõtjate vahelisi konkurentsimoonutusi pikaajalistel lepingutel põhinev märkimisväärne liitumismäär (nt Saksamaal üle 90 %, Belgias 60 %). Need lepingud lõpevad aga 2022.–2023. aastal. Seega võib reguleerimismehhanism mõjutada tulevasi kaubandustingimusi, kui nende pikaajaliste lepingute üle peetakse uusi läbirääkimisi nii hindade ja liitumismäärade kui ka naaberliikmesriikide hoidlakäitajate kasumlikkuse osas. Selleks et komisjon saaks tagada, et tema hinnang selles küsimuses jääb kehtima ka pärast pikaajaliste lepingute lõppemist, kohustusid Prantsusmaa ametiasutused esitama komisjonile enne 2024. aasta lõppu aruande, mis sisaldab andmeid meetme mõju kohta konkurentsile (vt põhjendus 111).

(325) Komisjon märgib ka, et Fluxys viitab, et oleks soovitav rakendada liidu tasandil asjakohast mudelit, et reageerida turu arengule (vt põhjendus 212). Teised hoidlakäitajad väljendasid oma positiivset arvamust Prantsusmaal rakendatud reformi suhtes, edendades samal ajal liidus ühtlustatud lähenemisviisi (vt põhjendused 224 ja 229).

([98]) ACERi 6. aprilli 2020. aasta aruanne „The internal gas market in Europe: The role of transmission tariffs“, punkt 174.

6.5. **Abi positiivse ja negatiivse mõju tasakaalustamine siseturul**

(326) Riigiabi kava peab tagama, et selle üldine mõju on positiivne, vältides kaubandustingimuste ebasoovitavat mõjutamist määral, mis on vastuolus ühiste huvidega.

(327) Komisjon tuletab meelde, et käesoleval juhul hõlbustab abikava majandustegevuse arengut, nimelt maagaasi hoiustamist Prantsusmaal. Ta märgib ka, et reguleerimismehhanism aitab kaasa maagaasi varustuskindluse tagamisele. Lisaks piirab abi asjakohasus, vajalikkus ja proportsionaalsus selle mõju konkurentsile ja kaubandusele. Komisjon järeldab, et isegi kui ei saa välistada mõju Prantsuse ja teiste liikmesriikide maagaasihoidlate käitajate vahelisele konkurentsile, tundub, et abi negatiivne mõju on piisavalt väike, et abikava üldine tasakaal oleks positiivne kuni praeguse PPE lõpuni 2028. aastal, tingimusel et põhjenduses 110 loetletud maagaasiturgudel ei toimu konkurentsis olulisi muutusi ([99]).

(328) Eespool öeldut arvesse võttes järeldab komisjon, et abi positiivne mõju kõnealuse majandustegevuse arengule kaalub üles võimaliku negatiivse mõju konkurentsile ja kaubandusele vähemalt kuni 2028. aastani. Seega ei mõjutata konkurentsi ja kaubandust enne seda määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.

7. **Järeldused**

(329) Komisjon avaldab kahetsust, et Prantsusmaa on kõnealust meedet ebaseaduslikult rakendanud, rikkudes ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3. Komisjon leiab siiski, et kõnealune meede on siseturuga kokkusobiv ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses kuni 31. detsembrini 2028, mil lõpeb praeguse EPP periood.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Riigiabi, mida Prantsusmaa andis maagaasihoidlate käitajatele, on siseturuga kokkusobiv Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Prantsuse Vabariigile.

Brüssel, 28. juuni 2021

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Margrethe VESTAGER

([99]) Kui komisjon leiab, et olemasolev abi ei sobi või enam ei sobi siseturuga kokku, võib ta algatada nõukogu 13. juuli 2015. aasta määruse (EL) 2015/1589 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9) IV peatükis sätestatud menetluse.